

MONITORING POPULACIJ IZBRANIH VRST NETOPIRJEV V LETIH 2024, 2025 in 2026

Drugo delno poročilo – poletje 2025

Miklavž na Dravskem polju

oktober 2025

Projekt:

MONITORING POPULACIJ IZBRANIH VRST NETOPIRJEV V LETIH 2024, 2025 in 2026

Drugo delno poročilo – poletje 2025

Izvajalec:

**Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1
SI-2204 Miklavž na Dravskem polju**

Vodja projekta:

Primož Presetnik, univ. dipl. biol.

Naročnik:

**Ministrstvo za naravne vire in prostor RS
Dunajska 48
SI-1000 Ljubljana**

Št. pogodbe:

2560 – 24 – 310018

Datum:

14. oktober 2025

Center za kartografijo favne in flore

Direktor
Marijan Govedič, univ. dipl. biol.

SEZNAM DELOVNE SKUPINE

Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1, SI-2204 Miklavž na Dravskem polju

Primož Presetnik, univ. dipl. biol.

Aja Zamolo, mag. ekol. biod.

Ali Šalamun, univ. dipl. biol.

ZAHVALA

Hvala vsem skrbnikom, ki so nam omogočili pregled jam in stavb ter ostalim, ki so nas spremljali pri pregledih zatočišč, mreženjih ali transektnih popisih. Hvala ge. Jasmini Kotnik (ZRSVN OE MB) in g. Tomažu Zormanu (JZ PŠJ) za posredovanje podatkov o netopirjih.

PRIPOROČEN NAČIN CITIRANJA

Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, 2025. *Monitoring populacij izbranih vrst netopirjev v letih 2024, 2025 in 2026. Drugo delno poročilo – poletje 2025.* Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 51 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za naravne vire in prostor RS, Ljubljana].

Del poročila v digitalni obliki so poročilo v docx in pdf formatu, podatkovna zbirka v accdb formatu ter sloj pregledanih mest v shp formatu.

KAZALO

KAZALO	3
KAZALO SLIK.....	8
KAZALO TABEL.....	8
POVZETEK	9
ABSTRACT	9
1. UVOD.....	11
2. REZULTATI POPISA CILJNIH VRST NETOPIRJEV POLETI 2025	12
2.1 Rezultati pregledov za monitoringa kotišč v letu 2025.....	12
2.2 Rezultati mreženj na mestih monitoringa v letu 2025.....	15
2.3 Rezultati popisov z ultrazvočnimi detektorji v letu 2025.....	17
2.3.1 Rezultati transektnih popisov z ročnimi ultrazvočnimi detektorji.....	17
2.3.2 Rezultati popisov z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji ob mestih mreženj.....	17
2.4 Rezultati monitoringa razširjenosti poleti 2025	19
2.5 Popisni listi (terenski popisni protokoli).....	21
2.6 Podatkovna zbirka	21
3. REZULTATI SVETOVALNEGA DELA OD APRILA DO SREDE OKTOBRA 2025	24
3.1 Pregled opravljenega svetovalnega dela	24
3.1.1 Svetovanja za zagotavljanje varstva zatočišč netopirjev pri obnovi stavb	26
3.1.1.1 Poročilo o pregledu cerkve sv. Nikolaja v Logatcu in priporočila za ohranitev kotišča usnjebradega uhatega netopirja.....	26
3.1.1.2 Poročilo o stanju kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Trojice v Veliki Nedelji in priporočila za ohranjanje stanja	27
3.1.1.3 Poročilo o varstvu kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mihaela v Peških Kandršah in priporočila za ohranjanje stanja	27
3.1.2 Opozorila o novo zabeleženih problemih varstva zatočišč netopirjev.....	28
3.1.2.1 Uničena kotišča netopirjev in priporočila za izboljšanje stanja.....	28
3.1.2.1.1 Poročilo o uničenem kotišču navadnih netopirjev in poznih netopirjev v cerkvi sv. Marka v Tihaboju	28
3.1.2.1.2 Poročilo o uničenem kotišču malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lovrenca v Spodnjih Kosezah	28
3.1.2.2 Okrnjena kotišča netopirjev in priporočila za izboljšanje stanja	29
3.1.2.2.1 Poročilo o okrnjenju kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Možjanci in priporočila za izboljšanje stanja.....	29
3.1.2.2.2 Poročilo o ponovno vdrtem vhodu v Osapsko jamo in izvedenih ohranitvenih ukrepih	30
3.1.2.3 Možnosti okrnjenja ali uničenja kotišč netopirjev in priporočila za izboljšanje	30
3.1.3 Poročanje o preteklih zabeleženih problemih varstva zatočišč netopirjev.....	30
3.1.3.1 Stanje ponovno uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Gozdu	30
3.1.3.2 Stanje uničenega kotišča netopirjev v cerkvi Marije v nebesa vzete v Marija Dobju	30

3.1.3.3 Stanje uničenega ketišča v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Črmošnjicah po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	30
3.1.3.4 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Marije vnebovzete v Mariji Reki	30
3.1.3.5 Stanje ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Jožefa v Dolnjem Suhorju (Natura 2000 Dolenji Suhor)	31
3.1.3.6 Stanje ketišča navadnih netopirjev in malih podkovnjakov v cerkvi sv. Kozme in Damijana v Krki (Natura 2000 Krška jama)	31
3.1.3.7 Stanje ponovno uničenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Janeza Evangelista v Dobličah (Natura 2000 Dobličica)	31
3.1.3.8 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah (Natura 2000 Kočevsko)	31
3.1.3.9 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Grahovem ob Bači	31
3.1.3.10 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Marijinega Imena na Sveti planini po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	31
3.1.3.11 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Šmiklavžu	31
3.1.3.12 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Andreja v Makolah	31
3.1.3.13 Stanje uničenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Marjete v Gorišnici	32
3.1.3.14 Stanje ponovno vzpostavljenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lenarta v Mali Ligojni (Natura 2000 Ligojna) po izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	32
3.1.3.15 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Klemna v Rodinah (Natura 2000 Rodine) po izvedenih ohranitvenih ukrepih	32
3.1.3.16 Stanje uničenega ketišča velikih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Leskovcu (Natura 2000 Ajdovska jama) po izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	32
3.1.3.17 Stanje ponovno uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Urha na Slančjem vrhu	32
3.1.3.18 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v nekdanji osnovni šoli v Erzelju	32
3.1.3.19 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v hiši Kodreti 9	32
3.1.3.20 Stanje domnevno uničenega ketišča poznih netopirjev v cerkvi sv. Družine v Selih	32
3.1.3.21 Stanje ponovno močno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Štefana v Sušici.....	32
3.1.3.22 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lucije v Kalu po izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	33
3.1.3.23 Stanje ponovno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lamberta v Šentlambertu .	33
3.1.3.24 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Štefana v Zgornjih Kosezah pri Moravčah (Natura 2000 Kandrše - Drtjščica) po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	33
3.1.3.25 Stanje uničenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Apačah	33
3.1.3.26 Stanje domnevno poslabšanega ohranitvenega stanja zatočišča dolgokrilih netopirjev v jami Belajača (Natura 2000 Boč - Haloze - Donačka gora).....	33
3.1.3.27 Stanje uničenega ketišča vejicatih netopirjev v osnovni šoli Naklo – podružnica Podbrezje, Podbrezje 120 po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih.....	33
3.1.3.28 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mohorja v Moravčah pri Gabrovki	34
3.1.3.29 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Marije Device Lavretanske v Suši (Natura 2000 Ratitovec)	34
3.1.3.30 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Zalem Logu	34
3.1.3.31 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Janeza Nepomuka v Novi Oselici	34
3.1.3.32 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Egidija v Srednji Beli	34

3.1.3.33 Stanje kotišča v cerkvi Device Marije na Pesku, Slake po izvedenih ohranitvenih ukrepih	34
3.1.3.34 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi Device Marije vnebovzete v Spodnji Idriji	34
3.1.3.35 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi Matere Božje v Dobravi.....	34
3.1.3.36 Stanje uničenega kotišča v cerkvi presvete Trojice v Potovem vrhu	34
3.1.3.37 Stanje domnevno uničenega kotišča poznih netopirjev v cerkvi sv. Andreja v Mošnjah	35
3.1.3.38 Stanje domnevno uničenega kotišča uhatih netopirjev v cerkvi Marijinega vnebovzeta v Cirkovcah	35
3.1.3.39 Stanje okrnjenega kotišča velikih podkovnjakov in vejicatih netopirjev v hiši Mestni trg 27 v Metliki (Natura 2000 Metlika)	35
3.1.3.40 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Uršule na Golobinju.....	35
3.1.3.41 Stanje ogroženega kotišča malih podkovnjakov v Graščini Pri Gradu (Natura 2000 Kočevsko)....	35
3.1.3.42 Stanje domnevno okrnjenega ali uničenega kotišča malih podkovnjakov v stari hiši nasproti hiše Sveti Peter 86	35
3.1.3.43 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Egidija v Kočnem ob Ložnici (Natura 2000 Kočno ob Ložnici)	35
3.1.3.44 Stanje okrnjenega kotišča navadnih netopirjev v Rivčji jami (Natura 2000 Krka s pritoki).....	35
3.1.3.45 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Križa v Gornjih Dolah	36
3.1.3.46 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Podgori.....	36
3.1.3.47 Stanje uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Križa v Vinici.....	36
3.1.3.48 Stanje uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi Matere Božje v Drtiji.....	36
3.1.3.49 Stanje uničenega kotišča v cerkvi sv. Urbana v Grabrovcu po delno izvedenih ukrepih.....	36
3.1.3.50 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Jurija v Ihanu (Natura 2000 Ihan)	36
3.1.3.51 Stanje ponovno uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Jedrti Nivelske v Sedražu....	36
3.1.3.52 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Neže na Lopati	36
3.1.3.53 Stanje močno okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi Matere božje v Šinkovem turnu (Natura 2000 Rašica)	37
3.1.3.54 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Florjana v Trzinu (Natura 2000 Rašica)	37
3.1.3.55 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v gradu Pišece (Natura 2000 Orlica).....	37
3.1.3.56 Stanje kotišča malih podkovnjaku v Slivniškem gradu - Dvorec Čreta.....	37
3.1.3.57 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v Cerkvi sv. Jakoba v Strahomeru (Natura 2000 Krimsko hribovje – Menišija)	37
3.1.3.58 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Hraščah.....	37
3.1.3.59 Stanje uničenega kotišča v cerkvi sv. Jožefa v Hruševici (Natura 2000 Kras)	37
3.1.3.60 Stanje uničenega kotišča netopirjev v cerkvi sv. Antona Puščavnika v Verdu	37
3.1.3.61 Stanje uničenega kotišča v cerkvi sv. Peter v Dvoru pri Polhovem Gradcu (Natura 2000 Podreber – Dvor).....	37
3.1.3.62 Stanje okrnjenega kotišča v cerkvi sv. Martina v Gornjem Rogatcu	38
3.1.3.63 Stanje kotišča malih podkovnjakov v cerkvi Marijinega vnebovzeta v Čemšeniku.....	38
3.1.3.64 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Štefana v Brezovici.....	38
3.1.3.65 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Jerneja v Gombišču.....	38
3.1.3.66 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v Kapeli Marijinega vnebovzeta na Črnem Vrhu..	38
3.1.3.67 Stanje domnevno okrnjenega ali uničenega kotišča v cerkvi Svetega Marijinega rojstva v Gradišču (Sevno)	38

3.1.3.68 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Elizabeta v Podrebri pri Polhovem Gradcu.....	38
3.1.3.69 Stanje močno okrnjenega ketišča v cerkvi Mati dobrega sveta, prosi za nas v Završah (Natura 2000)	38
3.1.3.70 Stanje uničenega ketišča v cerkvi sv. Štefana v Turjah	39
3.1.3.71 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Filip in Jakob v Selah.....	39
3.1.3.72 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Križ v Planici (Natura 2000)	39
3.1.3.73 Stanje ketišča v cerkvi Marijinega obiskanja na Rožniku (Cankarjev vrh) v Ljubljani	39
3.1.3.74 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Kancijan v Škocjanu (Domžale).....	39
3.1.3.75 Stanje možno okrnjenega ketišča v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Kapelah	39
3.1.3.76 Stanje možno okrnjenega ketišča v cerkvi žalostne Matere božje v Breznici (Natura 2000).....	39
3.1.3.77 Stanje možno okrnjenega ketišča v cerkvi Marijinega rojstva v Homcu.....	39
3.1.3.78 Stanje uničenega ketišča v cerkvi sv. Miklavža v Miklavžu pri Ormožu.....	39
3.1.3.79 Stanje možno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v Ankinem hisu.....	39
3.1.3.80 Stanje uničenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Nikolaja v Savi.....	40
3.1.3.81 Stanje uničenega ketišča velikih podkovnjakov v hramu pri hiši Velike Žablje 24.....	40
3.1.3.82 Stanje uničenega ketišča vejicatih netopirjev v cerkvi sv. Tomaža v Brodeh (Natura 2000 Poljanska Sora Log – Škofje Loka, SI3000237)	40
3.1.3.83 Stanje ponovno močno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Lurške Matere božje na Polšniku (Natura 2000 Polšnik, SI3000183)	40
3.1.3.84 Stanje ponovno močno okrnjenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Lovrenca v Žalni	40
3.1.3.85 Stanje okrnjenega zatočišča malih podkovnjakov in vejicatih netopirjev v cerkvi sv. Nikolaja v Bregu pri Borovnici	40
3.1.3.86 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov cerkvi sv. Lovrenca v Lovrencu na Pohorju (Natura 2000 Pohorje, SI5000006).....	40
3.1.4 Dodatna svetovanja	41
3.1.4.1 Poročila skrbnikom stavb in jam.....	41
3.1.4.2 Ocena stanja ohranjenosti ketišča netopirjev v Klevevških jamah in predlog ohranitvenih ukrepov.....	41
3.1.4.3 Ostala svetovanja	42
4. UGOTOVITVE O STANJU HABITATOV NETOPIRJEV	43
4.1 Pregled uničenih ali okrnjenih zatočišč netopirjev.....	43
5. VIRI IN LITERATURA	47
5.1 Poročila monitoringa populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev (^m).....	47
5.2 Ostali viri.....	48
6. PRILOGE	50
Priloga 1: Podatkovna zbirka	50
Priloga 2: Kopije popisnih protokolov oz. popisnih listov.....	50
Priloga 3: Poročilo o pregledu cerkve sv. Nikolaja v Logatcu in priporočila za ohranitev ketišča usnjebradega uhatega netopirja	50
Priloga 4: Poročilo o stanju ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Trojice v Veliki Nedelji in priporočila za ohranjanje stanja.....	50

Priloga 5: Poročilo o varstvu kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mihaela v Peških Kandršah in priporočila za ohranjanje stanja	50
Priloga 6: Poročilo o uničenju kotišča navadnih netopirjev in poznih netopirjev cerkvi v Tihaboju	50
Priloga 7: Poročilo o uničenem kotišču malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lovrenca v Spodnjih Kosezah.....	50
Priloga 8: Poročilo o okrnjenju kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Možjanci in priporočila za izboljšanje stanja	50
Priloga 9: Poročilo o še vedno uničenem kotišču navadnih netopirjev v cerkvi sv. Nikolaja v Savi in priporočila za izboljšanje stanja	51
Priloga 10: Poročila skrbnikom stavb in jam.....	51
Priloga 11: Ocena stanja ohranjenosti kotišča netopirjev v Klevevških jamah in predlog ohranitvenih ukrepov	51

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregledana mesta monitoringa kotišč netopirjev poleti 2025.....	13
Slika 2: Mesta monitoringa netopirjev z metodo mreženja (avgust–september 2025).....	16
Slika 3: Mesta transektnih in točkovnih popisov z ultrazvočnimi detektorji za monitoring netopirjev v letu 2025.....	18
Slika 4: Mesta monitoringa razširjenosti netopirjev poleti 2025.....	20
Slika 5: Logična struktura podatkovne zbirke.	23

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregledana mesta monitoringa kotišč netopirjev poleti 2025.....	13
Tabela 2: Mesta monitoringa netopirjev z metodo mreženja (avgust–september 2025) in število zabeleženih vrst netopirjev.....	16
Tabela 3: Opravljeni transektni popisi z ultrazvočnimi detektorji za monitoring netopirjev poleti 2025.	17
Tabela 4: Mesta monitoringa netopirjev z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji ob mestih monitoringa netopirjev z mreženjem poleti 2025.	18
Tabela 5: Mesta monitoringa razširjenosti netopirjev poleti 2025.....	20
Tabela 6: Svetovanja do srede oktobra 2025.	24
Tabela 7: Izbrana uničena ali okrnjena kotišča netopirjev (obdobje 2006–2025) ali kotišča, kjer obstaja možnost uničenja oz. okrnjenja in napredek pri odpravljanju problemov do konca oktobra 2025.....	43

POVZETEK

1) Poleti 2025 smo opravili 85 pregledov osnovnih mest monitoringa poletnih zatočišč, s čimer smo 100 % izpolnili zahteve projektne naloge. Našli smo vse (11) ciljne vrste netopirjev. Vendar smo ugotovili, da se trend uničenj in okrnjenj kotešč navadnih netopirjev (*Myotis myotis*) nadaljuje. V letu 2025 je bilo tako uničeno še eno kotešče te vrste, stanje dveh že uničenih ali okrnjenih, ki smo jih preverili pa ostaja nespremenjeno - slabo.

2) Poleti 2025 smo opravili 8 mreženj na predvidenih mestih monitoringa netopirjev, s čimer smo 100 % izpolnili zahteve projektne naloge. Našli smo 11 od 14 ciljnih vrst netopirjev.

3) Poleti 2025 smo izvedli 15 poletnih transektnih popisov z ročnimi ultrazvočnimi detektorji, v oktobru pa smo izvedli še jesenski popis, s čimer smo 100 % izpolnili zahteve projektne naloge. Zabeležili smo vseh 12 ciljnih taksonov netopirjev. Hkrati z mreženji smo na 8 mestih izvedli še točkovni popis z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji in s tem 100 % izpolnili zahteve projektne naloge ter zaznali 9 od 14 ciljnih taksonov netopirjev.

4) Poleti 2025 smo hkrati z rednimi pregledi poletnih zatočišč pregledali še nekatera poslopja na območju, za katera so imeli upravljavci podatke o videnih netopirjih ter jamo Kamnita hiša – Bezgecova jama, za katero smo prav tako že imeli podatke o netopirjih. V juliju 2025 smo dodatno pregledali štiri cerkve južno od reke Save v okolici Gabrovke, katere še niso bile pregledane za netopirje in potrdili trenutno prisotnost porodniških skupin v treh. Monitoring pregledom smo tarčno dodali preglede treh cerkva, za katere vemo, da so pomembna zatočišča navadnih netopirjev, vendar še niso bila vključena v monitoring (Bohinjska Bistrica, Vrh, Škofja Loka) in tako pridobili pomembne podatke o številu živali. V septembru 2025 smo mrežili na izviru Save Dolinke na Zelencih, z namenom potrditve prisotnosti Brandtovega netopirja (*Myotis brandtii*), za katerega že več kot 20 let nimamo potrditve prisotnosti z širšega območja, vendar ga nismo uspeli vmrežiti.

5) Pripravili smo podatkovno zbirko z malo nad 500 podatki, večinoma o netopirjih.

6) Svetovali smo, kako ohraniti kotešča netopirjev ob obnovi v dveh stavbah, opozorili na dve novo zabeleženi uničenji in dve okrnjeni kotešči netopirjev, poročali o stanju na veliko mestih, kjer je bilo v predhodnih letih zabeleženo uničenje ali okrnjenje kotešč in še dodatno svetovali pri različnih vprašanjih povezanih z netopirji.

ABSTRACT

1) In the summer of 2025, we conducted 85 basic surveys of summer roost monitoring sites. We found all of the target bat species, thus fulfilling the project order requirements 100%. We found all (11) target species of bats. However, we found that the destruction of greater mouse-eared bat (*Myotis myotis*) roosts is ongoing. In the summer of 2025, we discovered that another maternity

roost had been destroyed, and the condition of the two remaining roosts (destroyed or degraded) remained unchanged and unfavourable.

2) In the summer of 2025, we carried out 8 mistnettings at the planned bat monitoring sites, thus fulfilling the project order requirements 100%. We found 11 out of the 14 target bat species.

3) In the summer of 2025, we conducted 15 summer transect surveys using handheld ultrasound detectors and in October we conducted one autumn survey, thus fulfilling the project order requirements 100%. We recorded all 12 target bat taxa. We also conducted point surveys with automatic ultrasound detectors close to all 8 mistnetting sites, thus fulfilling the project order requirements 100%. We found 9 out of the 14 target bat species.

4) In the summer of 2025, alongside monitoring summer roosts, we surveyed additional buildings in the Castle Brdo area, for which the managers had data on bat sightings, as well as the cave Kamnita hiša – Bezgecova jama, for which we already had data on bats. In July 2025, we surveyed four additional churches south of the river Sava near Gabrovka that had not yet been surveyed for bats and confirmed the current presence of three nursery groups. We conducted targeted surveys of three churches known to be important roosts for the greater mouse-eared bat (*Myotis myotis*), but are not included in the monitoring programme (Bohinjska Bistrica, Vrh and Škofja Loka). This provided us with valuable data on the number of bats present. In September 2025, our aim in mistnetting at the springs of the river Sava Dolinka in Zelenci was to confirm the presence of Brandt's bat (*Myotis brandtii*), which has not been confirmed in this region for over 20 years. Unfortunately, we were unable to catch any.

5) We have compiled a database containing just over 500 entries.

6) We advised on how to preserve bat roosts during the renovation of two buildings, reported two newly recorded cases of destruction and two cases of damage to bat roosts, reported on the situation in many places where destruction or damage to roosts had been recorded in previous years, and provided additional advice on various issues related to bats.

1. UVOD

V tem poročilu predstavljamo rezultate monitoringa netopirjev poleti in jeseni 2025. Podajamo samo rezultate terenskih pregledov, analizo populacijskih trendov za vrste pa bomo v skladu s projektno nalogo predstavili v končnem poročilu v letu 2026. Bistveni del monitoringa netopirjev je bilo tudi svetovanje o novo zabeleženih problemih varstva zatočišč, kjer smo ugotovili 3,5 % uničenje ali močno okrnjenje kotišč netopirjev pregledanih med projektnim delom, poročamo pa še o enem dodatnem uničenju kotišča v stavbah kulturne dediščine. Trend uničevanja kotišč navadnih netopirjev se žal nadaljuje, saj je bilo uničeno še eno kotišče navadnih netopirjev, sporočeno nam je bilo uničenje kotišča malih podkovnjakov, poleg tega pa smo zaznali več deset mrtvih malih podkovnjakov zaradi zamreženja preletnic na še enem kotišču. Nadalje poročamo o trenutnem stanju zatočišč z zabeleženimi problemi v preteklosti, ocenjujemo uspešnost izvedenih ohranitvenih ukrepov in po potrebi predlagamo dodatne ukrepe.

2. REZULTATI POPISA CILJNIH VRST NETOPIRJEV POLETI 2025

V poletni sezoni 2025 smo na mestih predvidenih za monitoring opravili 85 pregledov poletnih zatočišč netopirjev, 8 mreženj in spremljajočih točkovnih popisov z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji ter 16 transektnih popisov z ročnimi ultrazvočnimi detektorji. V nekaterih primerih smo dodatne podatke o netopirjih zbrali še med posebnimi terenskimi svetovanji glede obnov ali izboljšanja stanja posameznih zatočišč netopirjev ali pri pregledih med razširjenostnim monitoringom. Tako smo lahko v podatkovno zbirko (Priloga 1) vključili malo nad 500 podatkov pretežno o netopirjih. Pri opisih stanja posamičnih zatočišč pa smo se naslonili tudi na podatke zbrane s strani delavcev Zavoda RS za varstvo narave (OE Maribor) ter izvajalcev projekta LIFE-IP NATURA.SI.

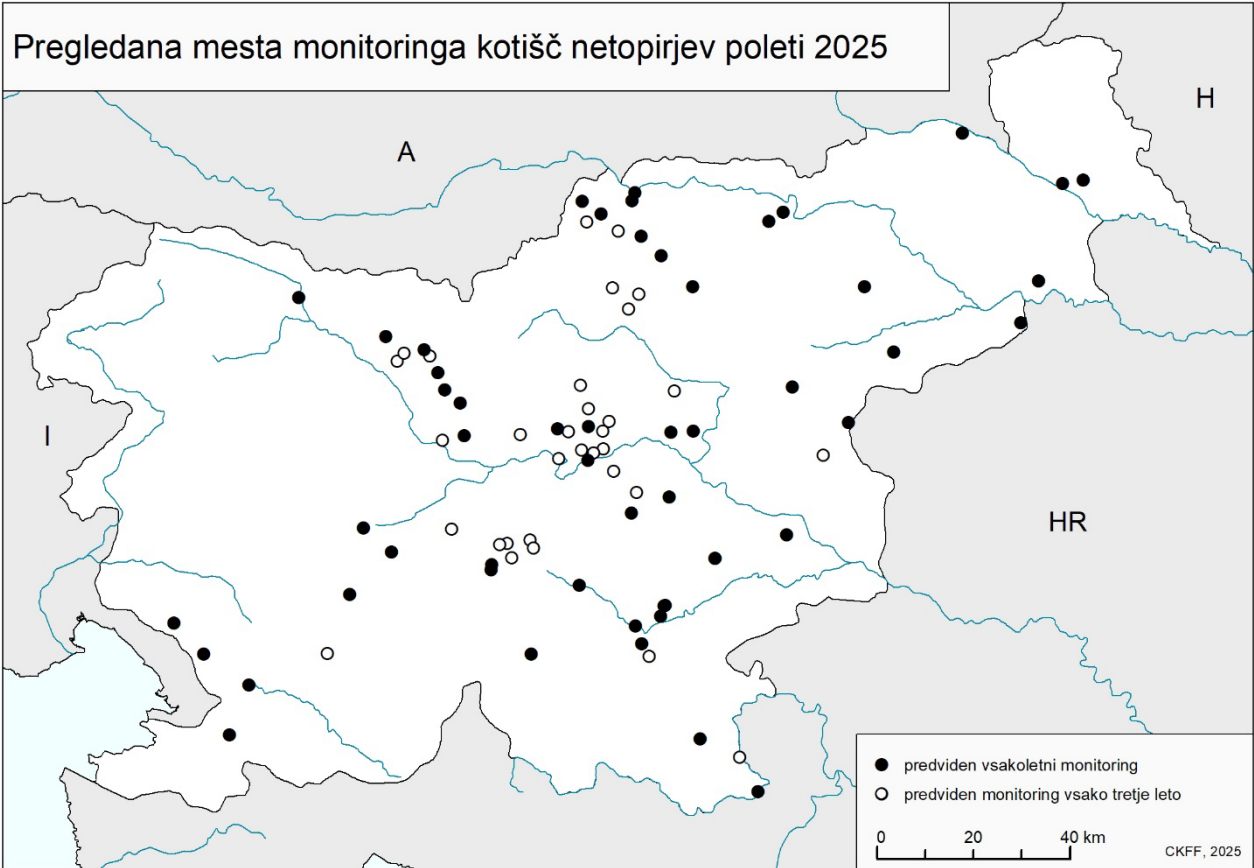
2.1 Rezultati pregledov za monitoringa kotišč v letu 2025

Izvajalci projekta smo v poletni sezoni 2025 preverili 85 mest spremljanja stanja (slika 1, tabela 1). S tem smo 100 % izpolnili zahteve iz projektne naloge. Dodatno smo z razširjenostnim monitoringom (3 mesta) in ob svetovalnih pregledih (7 mest) skupaj pregledali še 10 mest, ki smo jih zaradi izračunavanja trendov v podatkovni zbirki označili kot primerna za ta tip spremljanja netopirjev.

V nekaterih primerih na mestu monitoringa nismo našli pričakovanih vrst netopirjev, ker je bilo zatočišče uničeno oz. okrnjeno. Na novo uničeno kotišče navadnih netopirjev je bilo v cerkvi sv. Martina v Tihaboju, okrnjenje pa smo ugotovili na kotišču v cerkvi sv. Nikolaja v Možjanci (hkrati s smrtjo večjega števila netopirjev). Podrobneje so primeri razloženi v 3. poglavju tega poročila. Od pregledanih kotišč med projektom »monitoring netopirjev« so bila tako na novo ali ponovno uničena okrnjena tri zatočišča (3,5 % zatočišč), poročamo pa še o enem dodatnem uničenju kotišča, ki je bilo zaznano med projektom LIFE-IP NATURA.SI.

Sicer so bili rezultati pričakovani in zelo uspešni, saj smo potrdili vseh 11 ciljnih vrst. Do manjših razlik v številu pričakovanih in opaženih vrst oz. taksonov netopirjev je prišlo tudi zaradi natančnejših določitev nekaterih vrst netopirjev ali na novo opaženih vrst netopirjev. Prav tako obstaja možnost, da pričakovane vrste netopirjev na nekem kotišču nismo opazili, ker se netopirji nekaterih vrst pogosto skrivajo v nam nedostopnih prostorih ali špranjah.

Na dveh mestih spremljanja stanja (cerkev sv. Lovrenca v Juršincih in cerkev Marijinega obiskanja v Polenšaku) nam upravljavec župnije Juršinci ni omogočil pregleda. Podobno velja za cerkev Brezmadežnega spočetja Device Marije v Širjah, kjer smo od upravljavca dobili za predpogoj poslano odobritev vstopa s strani Celjske škofije, česar ni bilo mogoče pravočasno zagotoviti.

Slika 1: Pregledana mesta monitoringa kotišč netopirjev poleti 2025.

Tabela 1: Pregledana mesta monitoringa kotišč netopirjev poleti 2025.

Pogostost pregledov: I. – mesta vsakoletnega monitoringa; III. – mesta monitoringa vsake tri leta; (I.) ali (III.) – mesta vsakoletnega monitoringa ali mesta monitoringa vsake tri leta, predlagana v tem ali predhodnem poročilu;
Št. opaženih pričakovanih (nepričakovanih) vrst: št. pričakovanih vrst je št. vrst zapisanih na popisnem listu, nepričakovane vrste so tiste, ki niso navedene na popisnem listu;

S krepko pisavo so pisana mesta, kjer zatočišča obravnavamo kot na novo oz. ponovno uničena ali okrnjena.

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Pogostost pregledov	Št. opaženih pričakovanih (in drugih)/št. pričakovanih vrst
12819	Jama: Škocjanske jame (JK00735)	I.	3(+1)/3
12851	Jama: Jazbina pri Podturnu (JK00114)	I.	3/4
12860	Jama: Zgornja Klevevška jama (JK00411)	I.	0/1
12861	Jama: Huda luknja pri Gornjem Doliču (JK00413)	I.	3(+1)/4
12862	Jama: Ajdovska jama pri Nemški vasi (JK00417)	I.	3/3
12888	Jama: Jama v doktorjevi ogradi (JK00948)	I.	2/3
14270	Jama: Lukenjska jama (JK00575) - Jama pod gradom Luknja, Vodna jama pod gradom Luknja	I.	2(+1)/4
14273	Cerkev sveti Duh, Črnomelj	I.	2/2
15486	Cerkev sveti Martin, Ig	I.	1/2
22738	Jama: Rivčja jama (JK00110) - Podrebernica	I.	2(+1)/3
22739	Jama: Spodnja Klevevška jama (JK00410)	I.	4/5
22814	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Železnica	I.	2/2
22815	Cerkev sveti Kancijan, Škocjan (Grosuplje)	I.	2/3

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Pogostost pregledov	Št. opaženih pričakovanih (in drugih)/št. pričakovanih vrst
22993	Cerkev sveta Trojica, Preloka	I.	0/1
23685	Cerkev sveti Mohor in Fortunat, Turški Vrh	I.	0/1
23823	Grad Brdo	I.	1/1
23838	Sitarska bajta na posestvu Brdo, S od Ribnika 7	I.	1/1
24005	Grad Luknja pri naselju Prečna	I.	1(+2)/2
27243	Cerkev sveti Mihael, Peške Kandrše	III.	1(+1)/1
27250	Cerkev sveti Jernej, Peče	III.	2/3
27520	Cerkev sveti Janez Krstnik, Zasip	I.	1/2
27545	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Dole pri Litiji	III.	1/1
27546	Cerkev Lurške Matere božje, Polšnik	III.	1/1
27559	Cerkev sveta Marija Vnebovzeta, Dolenja Straža	I.	1/2
27634	Cerkev sveti Lovrenc, Lovrenc na Pohorju	I.	1/3
27636	Cerkev Device Marije, Puščava	I.	3/3
29539	Cerkev Matere božje vnebovzete, Šmarje pri Sežani	I.	1/1
30369	Cerkev sveta Jedert, Prešnica	I.	1/1
31983	Cerkev sveti Nikolaj, Bela	III.	1(+1)/1
32011	Cerkev sveta Marjeta, Dolenja Planina	I.	1(+1)/2
33464	Cerkev Imena Marijinega, Goriča vas	I.	2(+1)/3
33512	Cerkev sveti Florjan, Trzin	I.	1/2
33517	Cerkev sveti Andrej, Srednje Gameljne	III.	1/1
33595	Cerkev sveti Boštjan, Moste	III.	1/1
33606	Cerkev Mati dobrega sveta, prosi za nas, Završe	I.	3/4
33612	Cerkev Sveta Trojica, Velika Nedelja	I.	2/2
33732	Cerkev sveti Martin, Tihabož	I.	1/1
33765	Cerkev sveti Štefan, Spodnja Polskava	I.	1/1
33851	Cerkev sveti Andrej, Sveti Andrej	III.	2/2
33929	Cerkev sveti Andrej, Kočevske poljane	III.	2/2
34036	Cerkev sveta Marija Magdalena, Kriška vas	III.	1/2
34037	Cerkev sveti Lenart, Nova vas	III.	3/3
34081	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Velika Račna (Kopanjski)	III.	2/2
35943	Cerkev Imena Marijinega, Briše	I.	3/3
35944	Cerkev sveta Ana, Šemnik	III.	3/3
35949	Cerkev sveti Nikolaj, Zabreznik	III.	1/1
35952	Cerkev sveti Jakob, Dol pri Hrastniku	I.	1/1
35963	Cerkev sveta Jedert Nivelska, Sedraž	I.	1/1
36252	Cerkev sveti Lambert, Šentlambert	III.	1(+2)/1
36253	Cerkev sveti Primož in Felicijan, Tirna	III.	1/1
36257	Cerkev sveti Nikolaj, Sava	I.	1/1
36260	Cerkev sveti Mohor in Fortunat, V Zideh (Trojane)	III.	1/1
36261	Cerkev sveta Marjeta, Široka Set	III.	1/1
36367	Cerkev sveti Mihael, Pilštanj	III.	1(+1)/1
36483	Cerkev sveti Martin, Veliko Mlačvo (Boštanj)	III.	1/1
36484	Cerkev sveti Peter in Pavel, Spodnja Slivnica	III.	1/2
36491	Cerkev sveti Ladislav, Beltinci	I.	1/1
36513	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Apače	I.	0/1
36625	Cerkev sveti Vid, Dravograd	I.	1/1
36629	Cerkev sveti Križ, Dobrova pri Dravogradu	I.	2/2
36658	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Prevalje	I.	2/3
36752	Cerkev sveti Štefan, Dokležovje	I.	1/1
36792	Cerkev sveti Andrej, Bele vode	III.	1/3
36794	Cerkev sveti Jakob, Topolšica	III.	2/2
36811	Cerkev sveti Florijan, Lahovče	I.	0/2
36816	Cerkev sveti Štefan, Štefanja gora	III.	1/1
36817	Cerkev sveti Nikolaj, Možjanca	I.	1/2
39100	Cerkev sveti Miklavž, Sele	I.	1/2
39103	Cerkev sveti Mohor in Fortunat, Podgora	III.	1/1
39104	Cerkev sveti Danijel, Šentanel	I.	2/2

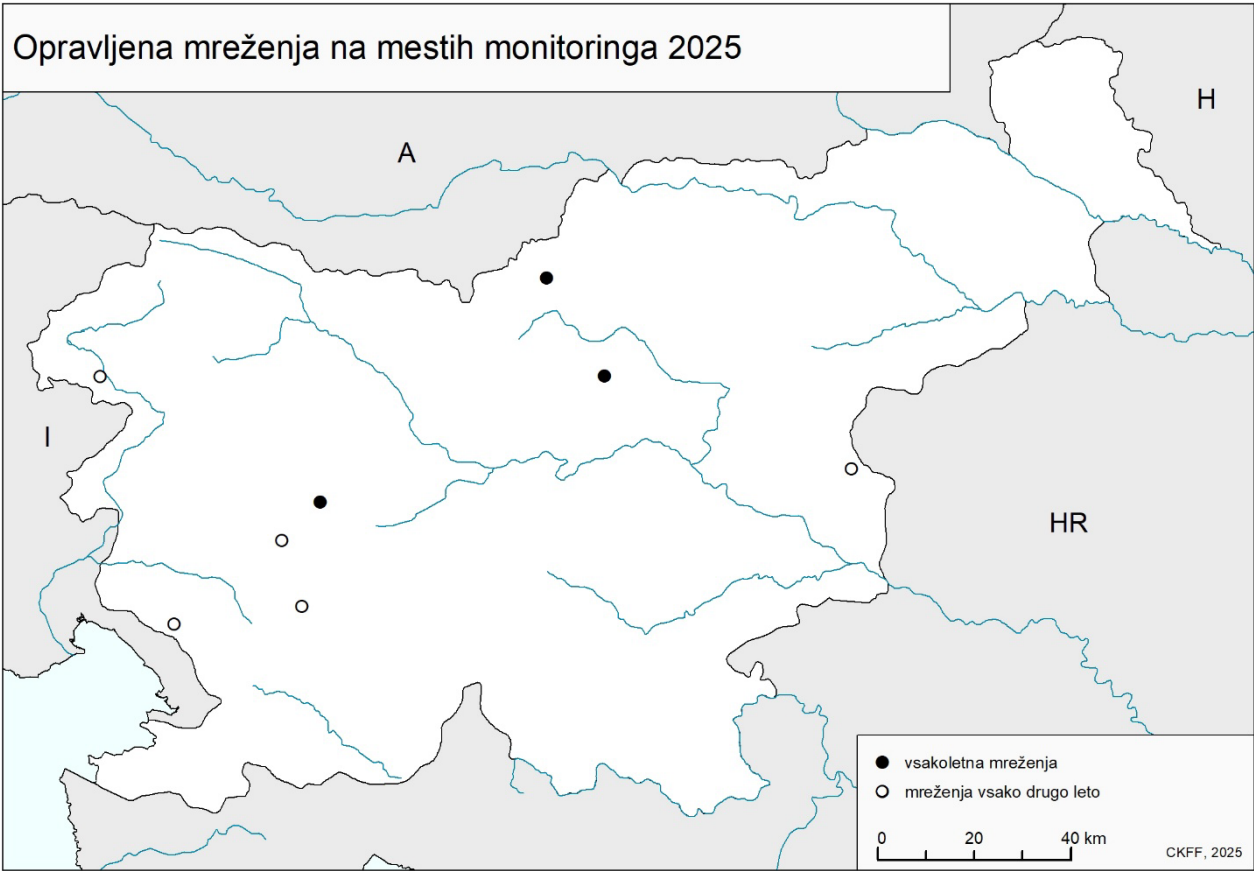
Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Pogostost pregledov	Št. opaženih pričakovanih (in drugih)/št. pričakovanih vrst
39105	Cerkev sveta Ana, Leše	III.	1/1
39112	Cerkev sveti Ulrik (Urh), Podgorje	I.	2/2
39671	Hiša Dolenjci 9	III.	1/1
42624	Cerkev sveti Martin, Kal pri Krmelju	I.	2(+2)/2
47426	Cerkev sveti Anton, Skorno pri Šoštanju	III.	1/1
48046	Grad Podčetrtek, Cesta na grad 37	I.	3/4
56328	Cerkev sveti Jurij, Žeje	III.	1(+1)/1
56562	Cerkev Marijino vnebovzetje, Cerklje na Gorenjskem	I.	1/1
64805	Grad Soteska	I.	0/1
64948	Cerkev sveta Helena, Zgornji Hotič	III.	1/1
64952	Osnovna šola Majšperk - Podružnična šola Stoperce, Stoperce 12	I.	1/1
71849	Cerkev sveti Andrej, Goriče	I.	1/2
73921	Cerkev sveta Marjeta, Borovnica	I.	2/2
77720	Cerkev sveta Magdalena, Hom	III.	2(+1)/3
79059	Cerkev sveti Pavel, Vrhnika	I.	1/1

2.2 Rezultati mreženj na mestih monitoringa v letu 2025

Med 4. avgustom in 17. septembrom 2025 smo po predlaganem protokolu (Presetnik in sod. ^m2023b) izvedli mreženja na 8 mestih monitoringa (slika 2, tabela 2). S tem smo 100 % izpolnili zahteve iz projektne naloge.

Skupno smo letos v vmrežili 19 vrst netopirjev in od njih je bilo 11 od 12 (oz. 14 vrst, če upoštevamo skriti vrsti) ciljnih vrst za to metodo monitoringa. Od pričakovanih vrst tako nismo uspeli potrditi Brandtovega netopirja (*Myotis brandtii*) in brkatega netopirja (*M. mystacinus* s. str.), smo pa pri slednjem potrdili njegovo skrito vrsto brkonosega netopirja (*M. davidii*). Vmrežili smo netopirje iz skupine resastih netopirjev (*M. nattereri* complex) in to na območjih na katerih so predhodne raziskave potrdile prisotnost obeh vrst oz. genetskih skupin, saj zadnji članek na to temo (Josić in sod. 2024) ponovno dvomi o upravičenosti ločitve na dve samostojni vrsti.

Ob mreženjih smo včasih lahko spremljali še izletavanje netopirje iz njihovih zatočišč ali smo ta lahko vsaj v delu tudi preverili ali smo vrsto zabeležili le z ročnim ultrazvočnim detektorjem. Te podatke sicer uvrščamo med razširjenostni monitoring, vendar so nam v nekaterih primerih potrdili prisotnost ene ali dveh ciljnih vrst mreženj, ki jih tokrat nismo ulovili v mreže, lahko pa služijo za izračun prisotnostnih trendov.

Slika 2: Mesta monitoringa netopirjev z metodo mreženja (avgust–september 2025).

Tabela 2: Mesta monitoringa netopirjev z metodo mreženja (avgust–september 2025) in število zabeleženih vrst netopirjev.

Pogostost pregledov: I. – mesta vsakoletnega monitoringa; II.a, b – mesta monitoringa vsaki dve leti,
Št. vmreženih (+slišanih) vrst/št. pričakovanih vrst: – št. vmreženih pričakovanih vrst (+št. le z ultrazvočnim detektorjem slišanih pričakovanih vrst)/št. pričakovanih vrst (št. pričakovanih vrst na mesto po Presetnik in sod. (^m2023b))

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Pogostost pregledov	Št. vmreženih (in drugače opaženih) pričakovanih vrst/št. pričakovanih vrst	Št. vmreženih (+slišanih) dodatnih vrst
12879	Jama: Predjamski sistem (JK00734)	II.a	8/8	2
12888	Jama: Jama v doktorjevi ogradi (JK00948)	II.a	2(+1)/4	1(+1)
22458	Jama: Ciganska jama pri Predgrizah (JK00493)	II.b	4/6	1
37164	Potok Idrija pri mostu 150 m J od zaselka Pri malnih	II.b	2/3	(+1)
22758	Jama: Pistišekova povšna (JK00516) - Pustišekova luknja	II.b	5/5	1
22553	Jama: Jama pri Sv. Treh Kraljih (JK00541)	I.	4(+2)/8	1(+3)
22587	Jama: Škadavnica (JK00482)	I.	6(+1)/11	1(+2)
31801	Jama: Jama hudega bika (JK09803)	I.	7/7	1

2.3 Rezultati popisov z ultrazvočnimi detektorji v letu 2025

2.3.1 Rezultati transektnih popisov z ročnimi ultrazvočnimi detektorji

Med 27. junijem in 10. avgustom 2025 smo izvedli 15 poletnih ultrazvočnih transektnih popisov, dodatno smo 8. oktobra izvedli jesenski ultrazvočni transekt (tabela 3, slika 3). S tem smo 100 % izpolnili zahteve iz projektne naloge.

Skupno smo prepoznali 20 taksonov netopirjev in vseh 12 ciljnih vrst in taksonov netopirjev za to metodo monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

Tabela 3: Opravljeni transektni popisi z ultrazvočnimi detektorji za monitoring netopirjev poleti 2025.

Pogostost pregledov: I. – poletni transekt; II. – poletni in jesenski transekt;

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Pogostost pregledov	Št. vseh slišanih taksonov
37832	Netopirski transekt "Kranjska gora" (L37832)	I.	9
37838	Netopirski transekt "Lovrenc na Pohorju" (L37838)	I.	6
37839	Netopirski transekt "Radomerje" (L37839)	I.	5
37840	Netopirski transekt "Popetre" (L37840)	I.	3
37841	Netopirski transekt "Ponikve" (L37841)	I.	7
37833	Netopirski transekt "Škocjan" (L37833)	I.	7
37844	Netopirski transekt "Ljubljana" (L37844)	I.	5
37837	Netopirski transekt "Vransko" (L37837)	I.	8
37847	Netopirski transekt "reka Kolpa - Vukovci" (L37847)	I.	8
37848	Netopirski transekt "reka Drava - Rošnja" (L37848)	I.	8
37849	Netopirski transekt "reka Reka - Gornje Vreme" (L37849)	I.	11
37851	Netopirski transekt "reka Vipava - Dombrava" (L37851)	I.	7
37852	Netopirski transekt "reka Sava - Ljubljana-Ježica" (L37852)	I.	7
37855	Netopirski transekt "reka Dravinja - Spodnje Laže" (L37855)	I.	7
56524	Netopirski transekt "Sleme" (L56524)	I.	2
37835	Netopirski transekt "Leskova dolina" (L37835)	II.	4

2.3.2 Rezultati popisov z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji ob mestih mreženj

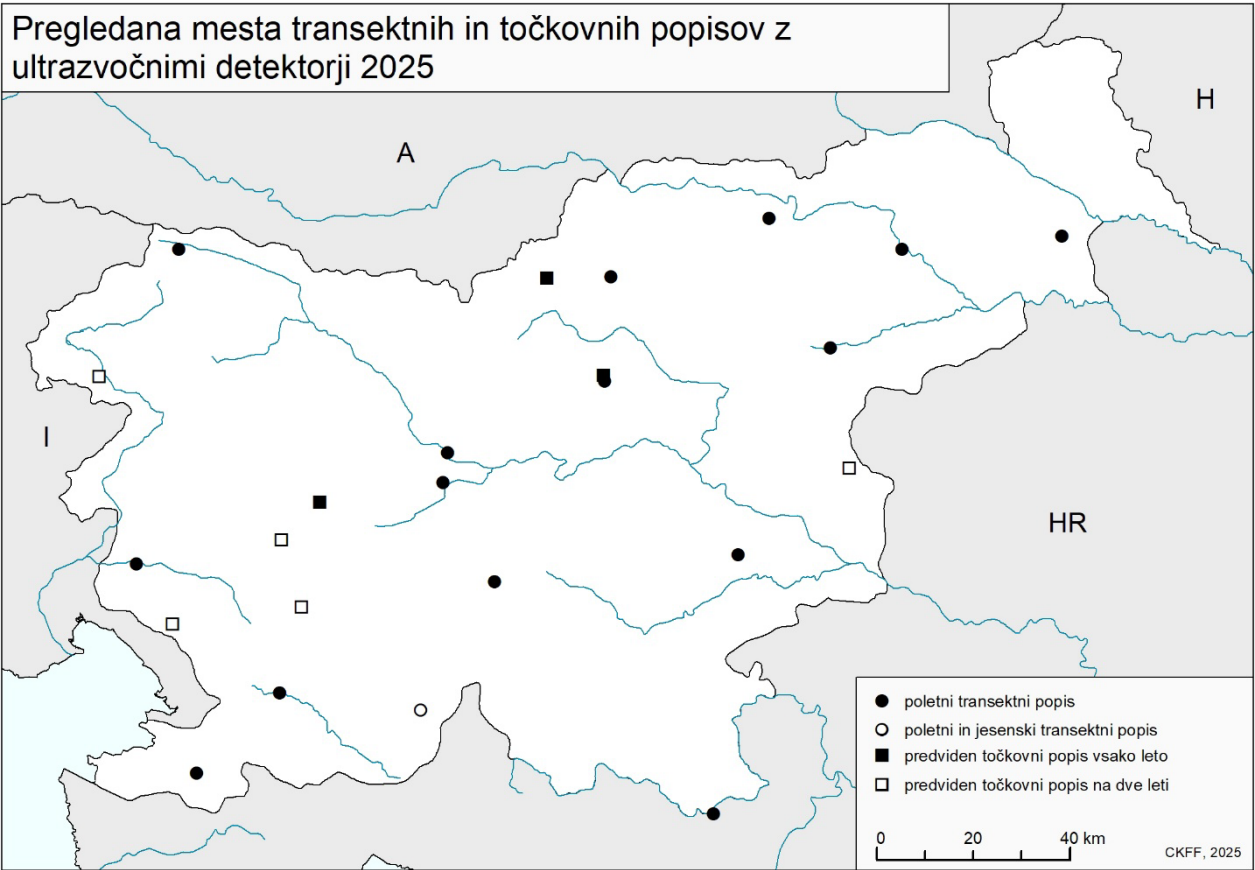
Poleti 2025 smo ob vseh 8 mestih mreženj (poglavje 2.2.) v bližini mreženj netopirjev postavili avtomatske ultrazvočne detektorje in s tem 100 % izpolnili zahteve projektne naloge (tabela 4, slika 3). Večina mest postavitve avtomatskih ultrazvočnih detektorjev še niso bila določena, zato smo jih določili na terenu.

Skupno smo lahko prepoznali 20 taksonov netopirjev in 9 od 12 ciljnih vrst in taksonov netopirjev za to metodo monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b), za katere smo privzeli vse ciljne vrste pri spremljanju s transektnih popisi z ročnimi ultrazvočnimi detektorji.

Tabela 4: Mesta monitoringa netopirjev z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji ob mestih monitoringa netopirjev z mreženjem poleti 2025.

Pogostost pregledov: I. – mesta vsakoletnega monitoringa; II.a, b – mesta monitoringa vsaki dve leti.

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Pogostost pregledov	Št. vseh slišanih taksonov
44260	Gozdni rob pri križišču 50 m Z od Jame pri Sv. Treh kraljih (mAUD 22553)	I.	9
83351	Gozdni rob 220 m SSV od jame Škadavnica (mAUD 22587)	I.	7
91042	Jasa ob cesti 200 m SV od Ciganske jame pri Predgrižah (mAUD 22458)	II.b	12
91043	Okolica cerkve v vasi Predjama (mAUD 12879)	II.a	10
105582	Mejica pri prehodu 90 m Z od Jame v doktorjevi ogradi (mAUD 12888)	II.a	10
105588	Gozdni rob pri mostu čez potok Idrija 150 m J od zaselka Pri Malnih (mAUD 37164)	II.b	13
105615	Gozdni rob pri pašniku 200 m VJV od Jame hudega bika (mAUD 31801)	I.	14
105618	Rob gozda 180 m V od Pistišekove polšne (mAUD 22758)	II.b	13

Slika 3: Mesta transektnih in točkovnih popisov z ultrazvočnimi detektorji za monitoring netopirjev v letu 2025.

2.4 Rezultati monitoringa razširjenosti poleti 2025

Projektna naloga predpisuje tri terenske dneve na leto za t. i. monitoring razširjenosti – ciljne raziskave, usmerjene na določena območja oz. vrste, pri katerih se išče nova najdišča ali preverja zgodovinska. V letu 2025 smo tako z različnimi metodami pregledali 12 mest (tabela 5, slika 4).

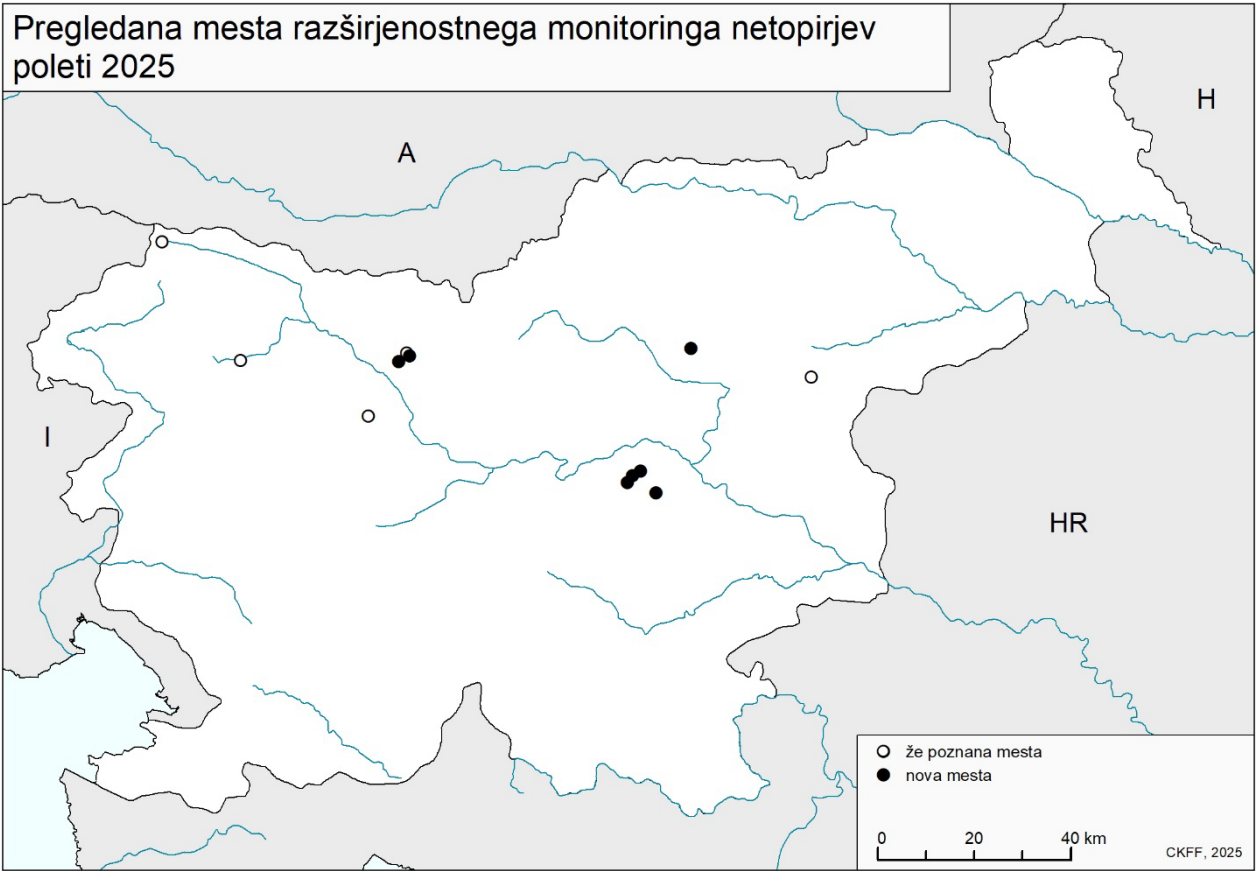
V septembru 2025 smo ciljno mrežili na izviru Save Dolinke na Zelencih, z namenom potrditve prisotnosti Brandtovega netopirja (*Myotis brandtii*), za katerega imamo zadnji podatek za to regijo prav iz Zelencev in sicer iz leta 1992 (Kryštufek & Červený, 1997), vendar vrste nismo uspeli vmrežiti. Čeprav smo ob tem zaznali vsaj 10 drugih vrst netopirje, priporočamo, da se opravi ponovno mreženje v najhujši poletni vročini, ko bo morda več netopirjev priletelo iz bližnjih gozdov pit k vodi. V juliju 2025 smo dodatno pregledali štiri cerkve (Gorenje Jelenje, Podkum, Padež in Prelesje) južno od reke Save v okolici Gabrovke, katere še niso bile pregledane za netopirje. V teh so bile porodniške skupine malih podkovnjakov, v eni pa so bile pred nedavno obnovo tudi skupine netopirjev te vrste. Opravili smo še preglede treh cerkva (Bohinjska Bistrica, Vrh, Škofja Loka), za katere vemo, da so pomembna zatočišča navadnih netopirjev, vendar še niso vključena v program monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b). Podatke o teh zatočiščih smo dobili od izvajalcev projekta LIFE-IP NATURA.SI, ki so cerkve pregledovali ob času, ki sicer ni primeren za štetje netopirjev na kotiščih. Tako smo letos pridobili pomembne podatke o številu kotečih samic, ki bodo služila tudi kot osnova, ko bodo ta kotišča vključena v program monitoringa. Ob pregledu rednih monitoring točk, smo dodatno pregledali še jamo Kamnita hiša – Bezgecova jama, za katero smo imeli podatke o večjih kupih netopirskega gvana in kjer smo našli le posamezne netopirjev več vrst. Poleti 2025 smo hkrati s pregledom grada Brdo pregledali še nekatera poslopja na posestvu, za katera so imeli upravljavci podatke o videnih netopirjih. Večjih skupin nismo našli, količina gvana pa nakazuje, da gre verjetno za prehodna zatočišča ali visišča posamičnih netopirjev, verjetno malih podkovnjakov.

Ob izvajanju osnovnih metod monitoringa (predvsem mreženja) na popisnih mestih ali v njihovi bližini smo z opazovanjem izletavanja, večernim popisom v zatočišču ali uporabo ročnih ultrazvočnih detektorjev zbrali dodatna opažanja netopirjev. Teh mest, sicer ne navajamo v tabeli 5 so pa tako zbrani podatki z oznako razširjenostnega monitoringa označeni v podatkovno zbirko.

Tabela 5: Mesta monitoringa razširjenosti netopirjev poleti 2025.

Pregled: 1 – novo potencialno kotišče netopirjev; 2 – v preteklosti že pregledano zatočišče;
Prisotnost netopirjev: »+« – netopirji oz. njihovi znaki prisotni, »-« – ni bilo vidnih znakov prisotnosti netopirjev;

Št. pop. protok.	Mesto	Pregled	Prisotnost netopirjev
Metoda mreženja			
12588	Izvir reke Save v Zelencih	2	+
Pregled zatočišč			
14932	Jama: Kamnita hiša (JK00500) - Bezgecova jama	2	+
23839	Koča Bela na posestvu Brdo, V ob ribogojnici in Ribniku 9	2	+
36161	Cerkev sveti Lovrenc, Vrh	2	+
82301	Cerkev sveti Nikolaj, Bohinjska Bistrica	2	+
86276	Cerkev sveti Jurij, Škofja Loka	2	+
105424	Konjski hlevi 340 m SV od gradu Brdo (osrednja stavba)	1	+
105425	Koča na posestvu Brdo, V ob ribniku 11	1	+
105507	Cerkev sveti Janez in Pavel, Gorenje Jelenje	1	+
105508	Cerkev sveti Jurij, Podkum	1	+
105509	Cerkev sveti Jakob, Padež	1	+
105511	Cerkev sveti Lovrenc, Prelesje	1	+

Slika 4: Mesta monitoringa razširjenosti netopirjev poleti 2025.

2.5 Popisni listi (terenski popisni protokoli)

Pri terenskem delu smo izpolnjevali zadnjo verzijo obstoječih popisnih listov iz leta 2025 (Presetnik in sod. ^m2025b). Vsi izpolnjeni popisni listi so preslikani (skenirani) in v pdf obliki priloženi k temu poročilu (Priloga 2). Ti dokumenti (pdf) so poimenovani: številka popisnega lista (npr. 33464) sledi okrajšava sezone pregleda/transekta/mreženja/razširjenostnega monitoringa (npr. »25« za popis opravljen poleti 2025), temu sledi črka »n«, ki pomeni narejeno. Tej črki »n« torej lahko sledijo črke:

- »m«, za izpolnjen popisni list za mreženje,
- »mAUD«, za izpolnjen popisni list za točkovni popis z avtomatskim ultrazvočnim detektorjem ob mestih mreženja,
- »n«, za nepregledano mesto, da zabeležimo vzrok, zakaj mesta nismo mogli pregledati,
- »p«, za izpolnjen popisni list za pregled poletnega zatočišča (tako za jame kot stavbe),
- »r«, če gre za popisni list za monitoring razširjenosti s katerokoli metodo,
- »s«, če gre za popisni list za pregled v sklopu svetovanja,
- »t«, za izpolnjen popisni list za transektni popis z ročnim ultrazvočnim detektorjem,
- »z«, za izpolnjen popisni list za pregled zimskega zatočišča (tako za jame kot stavbe).

Če je bil pregled na istem mestu v isti sezoni opravljen večkrat, se na koncu zaporedno dodaja črke a, b, c, itn. Vsak del imena datoteke povezujejo podčrtaji (npr.: 13020_25_np_a, 13020_25_np_b, 22758_25_nm, 37839_25_nt, 37839_25_nr, 37839_25_ns).

Posodobljene in na novo oblikovane popisne protokole bomo oddali skupaj s končnim poročilom.

2.6 Podatkovna zbirka

Za oblikovno osnovo smo uporabili zbirko podatkov, ki je bila pripravljena v nalogi *Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev* (Presetnik in sod. ^m2007, ^m2023b), kjer je predstavljena tudi logična struktura podatkovne zbirke.

Ocena o zanesljivosti oz. verodostojnosti podatka je vsebovana v sami taksonomski uvrstitvi v podatkovno zbirko podatkov. Imeli smo tudi možnost izbire med taksoni, ki so združevali vrste dvojčice oz. širše skupine vrst, rodove ali družine. V podatkovno zbirko smo vnašali vse podatke o prisotnosti netopirjev, tudi v primerih, ko taksonomske pripadnosti ni bilo mogoče opredeliti natančneje kot na nivoju reda (npr. prisotnost netopirjev razvidna iz gvana).

Kot primarni podatek šteje opažanje ene vrste na eni lokaliteti (mestu/najdišču) v enem dnevu.

Za lažjo interpretacijo je za vsak takson na posameznem najdišču praviloma navedeno število netopirjev in raba prostora. Kjer ob podatku za mesto pregleda ni podatka o vrsti živali, to pomeni, da na tem mestu ni bilo opaženih ne netopirjev in tudi ne drugih živali. Kjer ob opaženi vrsti netopirja ni števila živali pomeni, da so bili najdeni le kadavri ali kostni ostanki netopirjev.

Število netopirjev smo uvrstili v kategorije:

- osebek (unisex): pri opazovanju netopirjev od daleč, spol in starost nista določena, pri posnetkih avtomatičnih ultrazvočnih detektorjev število pomeni število zaznanih mimoletov;
- adult/sad/juv (odrasel, nezrel, mladič): če je opazovanje omogočalo razlikovanje med odraslimi, živalmi, ki se še niso razmnoževale (npr. lanskoletni mladiči) in mladiči;
- samica/samec: če je opazovanje omogočalo razlikovanje med spoloma; lahko v kombinaciji s starostjo;
- samica z mladičem: število samic, ki so imele pri sebi mladiča; skupno število mladičev smo vpisovali v kategorijo juv;
- kadavri: bolj ali manj sveža trupla;
- kosti: kostni ostanki netopirjev;
- iztrebki: kadar je pri taksonu »Chiroptera« izpolnjeno to okence, to pomeni, da smo prisotnost netopirjev lahko ocenili le po prisotnosti netopirskega gvana (obravnavali smo tri velikostne kategorije posameznih iztrebkov (1 – majhni iztrebki, 2 – srednji iztrebki, 3 – veliki iztrebki) ter tri količinske razrede (npr. 1 – malo majhnih iztrebkov, 11 – srednje veliko majhnih iztrebkov, 111 – veliko majhnih iztrebkov); kadar je bilo to potrebno, smo navedli tudi kombinacijo teh kategorij (npr. 113 – pomeni, da smo videli srednje veliko majhnih iztrebkov in malo velikih iztrebkov).

Raba prostora opredeljuje funkcijo habitata v življenjskem ciklu netopirja. Možne kombinacije izbire so bile:

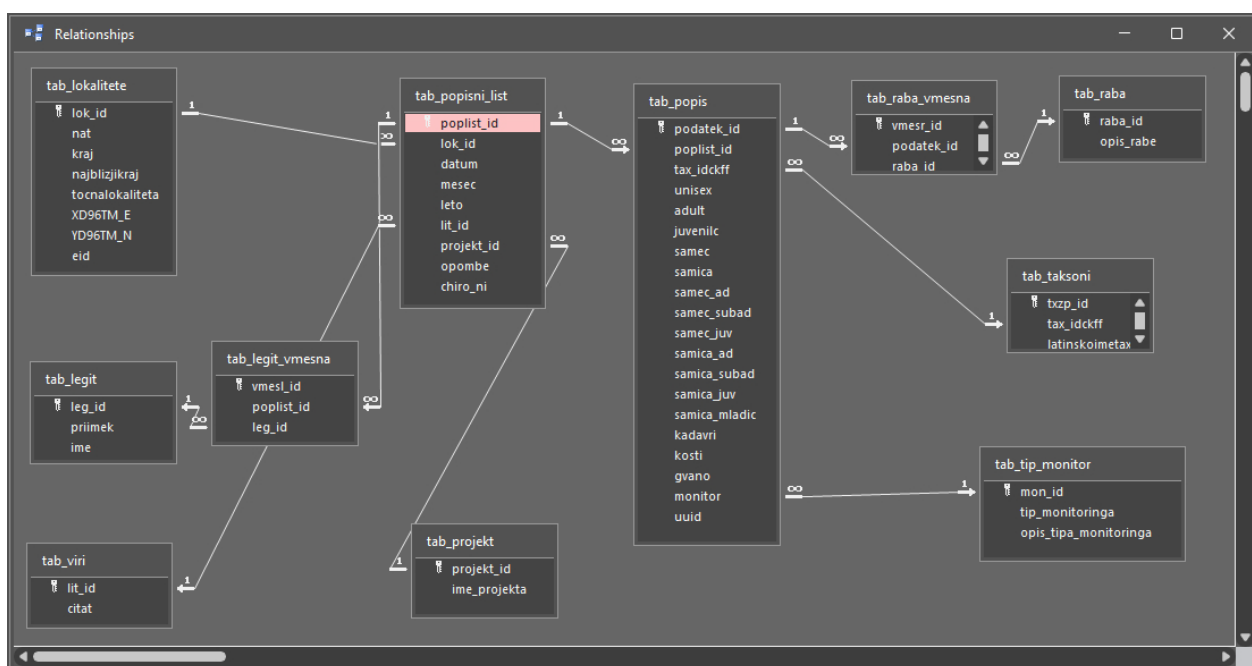
- zatočišče: v to kategorijo smo uvrstili vsa opažanja posamičnih netopirjev prek poletne sezone (definirano za čas od 1. marca do 1. oktobra); sem smo uvrstili tudi navedbe, v katerih ni bilo izrecno jasno, kakšno funkcijo je imelo posamezno zatočišče za netopirje;
- kotišče: prostor, v katerem se zbirajo breje in doječe samice netopirjev (t. i. porodniška skupina) ter mladiči;
- prezimovališče: prostor, kjer se netopirji zadržujejo prek zime (pri opredeljevanju smo se zanesli na oceno stanja, kot ga je opredelil popisovalec; če takšne ocene ni bilo (npr. literaturni viri), smo sezono opredelili kot čas med 1. oktobrom in 1. marcem);
- parišče: prostor, kjer so bili opaženi netopirji med parjenjem oz. so bili slišani svatbeni klici;
- prehranjevališče: prostor, kjer smo videli netopirje loviti plen oz. smo slišali njihove prehranjevalne bzze;
- letalna pot/izletavališče: netopirje smo videli samo na preletu oz. nismo zaznali poizkusov prehranjevanja ali pa smo netopirje videli izletavati ali priletavati v njihova zatočišča;
- drugo/neznano: ostale možnosti oz. neznano.

Opis tipa monitoringa opredeljuje metodo monitoringa izbranih mest netopirjev in zabeležke o ostalih virih informacij (tip je opredeljen za posamezen podatek):

- 1 - pregledi izbranih prezimovališč [zimski monitoring];
- 2 - pregledi izbranih poletnih zatočišč [poletni monitoring];
- 3 - popisi izbranih transektov z ročnimi ultrazvočnimi detektorji [detektorski monitoring];
- 4 - popisi izbranih mest z uporabo mrež [mreženje];

- 5 - popisi za monitoring razširjenosti vsebujejo različne metode, sem so uvrščena tudi opazovanja netopirjev, ki se jih mimogrede zbere pri tipih monitoringa 1–4 [razširjenostni monitoring];
- 6 - zbiranje podatkov ob terenskih svetovanjih [svetovanje];
- 7 - zbiranje ostalih podatkov, glede na obvestila različnih opazovalcev (npr. opažanja delavcev naravovarstvenih ustanov) [ostala obvestila];
- 8 - popisi izbranih točk ob mestih mreženj z avtomatskimi ultrazvočnimi detektorji [AUD (mreženja)];
- 0 ali prazna celica - podatki o ostalih vrstah (ne netopirskih), zbranih pri izvajanju različnih metod in le izjemoma podatki, ki niso primerni za populacijski monitoring [NI monitoring].

V podatkovni zbirki je razvidno, v katerem projektu oz. iz katerega vira so bili zbrani posamezni podatki.

Slika 5: Logična struktura podatkovne zbirke.

3. REZULTATI SVETOVALNEGA DELA OD APRILA DO SREDE OKTOBRA 2025

3.1 Pregled opravljenega svetovalnega dela

V projektni nalogi je predvidenih 36 svetovalnih dni (polovico od teh na terenu). Do konca oktobra 2025 smo opravili 3,5 terenskih dni in 5 kabinetnih dni. Skupaj smo tako do sedaj porabili 4,5 terenskih in 8 kabinetnih dni. Pričakujemo, da bo v naslednjih obdobjih poraba narasla, ker so izšli rezultati razpisa *Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki jih bo v letih 2025–2026 sofinancirala Republika Slovenija* in se bo moralo za netopirje pregledati kar nekaj stavb kulturne dediščine.

Terensko delo je obsegalo nekaj pregledov izbranih zatočišč netopirjev, kabinetno pa predvsem pisanje opozoril o uničenih ali okrnjenih kotiščih, priporočil za izboljšanje oz. ohranitev stanja različnih habitatov netopirjev ter odgovarjanje na krajša vprašanja v povezavi z varstvom netopirjev, ki so nam jih zastavili delavci ZRSVN (teh v tem poročilu vseh podrobno ne navajamo) ter poročila o stanju netopirjev skrbnikom stavb in jam, ki so za to izrazili željo (tabela 6).

V nadaljnjih podpoglavjih poročamo:

- o stanju kotišč, kjer smo vsaj delno sodelovali pri obnovi v preteklih letih oz. kjer smo svetovali, kako naj se izvedejo ohranitveni ukrepi pri predvideni obnovi,
- o novo odkritih problemih,
- o napredku pri odpravljanju problemov ohranjanja različnih habitatov netopirjev, na katere smo opozorili v predhodnih poročilih (npr. Presetnik in sod. ^m2007–^m2025a) ter
- o dodatnih svetovanjih.

Tabela 6: Svetovanja od aprila do srede oktobra 2025.

Natura 2000 – kotišče je v območju Natura 2000.

Št. pop. protok.	Mesto	Namen
Svetovanja za zagotavljanje varstva zatočišč netopirjev pri obnovi stavb		
105297	Cerkev sveti Nikolaj, Logatec	Svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča pred obnovo
33612	Cerkev Sveta Trojica, Nedelja	Velika Svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča pred obnovo
27243	Cerkev sveti Mihael, Peške Kandrše	Svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča pred obnovo
Opozorila o novo zabeleženih problemih varstva zatočišč netopirjev		
36817	Cerkev sveti Nikolaj, Možjanca	Opozorilo o nujnih ohranitvenih ukrepih
33732	Cerkev sveti Martin, Tihaboj	Opozorilo o nujnih ohranitvenih ukrepih
33852	Cerkev sveti Lovrenc, Koseze	Spodnje Opozorilo o nujnih ohranitvenih ukrepih
Poročanje o preteklih zabeleženih problemih varstva zatočišč netopirjev		
36257	Cerkev sveti Nikolaj, Sava	Preverjanje stanja kotišča netopirjev (Natura 2000)
22738	Jama: Rivčja jama (JK0110) - Podrebernica	Preverjanje stanja kotišča netopirjev (Natura 2000)
33907	Cerkev sveta Ana, Grahovo ob Bači	Nove informacije o stanju kotišča
36252	Cerkev sveti Lambert, Šentlambert	Preverjanje stanja kotišča netopirjev in predlogi dodatnih ukrepov

Št. pop. protok.	Mesto	Namen
36513	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Apače	Preverjanje stanja kotišča netopirjev
39103	Cerkev sveti Mohor in Fortunat, Podgora	Preverjanje stanja kotišča netopirjev
35963	Cerkev sveta Jedert Nivelska, Sedraž	Preverjanje stanja kotišča netopirjev
33512	Cerkev Sveti Florjan, Trzin	Preverjanje stanja kotišča netopirjev
33606	Cerkev Mati dobrega sveta, prosi za nas, Završe	Preverjanje stanja kotišča netopirjev
27546	Cerkev Lurške Matere božje, Polšnik	Preverjanje stanja kotišča netopirjev
27634	Cerkev sveti Lovrenc, Lovrenc na Pohorju	Preverjanje stanja kotišča netopirjev in predlogi dodatnih ukrepov
Dodatna svetovanja		
15339	Jama: Osapska jama (JK01154) - Jama Grad	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
22739	Jama: Spodnja Klevevska jama (JK00410)	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
23707	Jama: Ladrica (JK03754) - Golobja jama, Č-10	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
23708	Jama: Jama pod Krogom (JK03756) - Č-6	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
24211	Jama: Smrdeča jama (JK03749) - Č-8	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
25963	Opuščena hiša Zanigrad 3	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
31974	Opuščena hiša v vasi Zanigrad, 30 m JZ od hiše Zanigrad 2	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
31975	Opuščena hiša Zanigrad 4	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
76363	Grad Cmurek (Trate) & ostale stavbe	Pregled in svetovanje o ukrepih za ohranitev kotišča
/	Več mest po vsej Sloveniji	Poročila skrbnikom in upravljalcev stavb
/	Več mest po vsej Sloveniji	Krajši nasveti delavcem ZRSVN

3.1.1 Svetovanja za zagotavljanje varstva zatočišč netopirjev pri obnovi stavb

3.1.1.1 Poročilo o pregledu cerkve sv. Nikolaja v Logatcu in priporočila za ohranitev ketišča usnjebradega uhatega netopirja

Podjetje EuroTeleSites d.o.o., je želelo v zvoniku cerkve sv. Nikolaja v Logatcu postaviti naprave za mobilno telefonijo in zato delno spremeniti spodnja polkna na zvoniku. Cerkev do sedaj še ni bila pregledana za prisotnost netopirjev, ker pa je obstajala velika možnost njihove prisotnosti nas je mag. Karolina Rebernik (ZRSVN OE LJ) prosila za pregled.

Cerkev je bila pregledana 19. junija 2025, ugotovitve so bile naslednje:

- zvonik do zvonišča: raztreseni sveži in stari iztrebki srednje velikosti (cf. *Plecotus* sp.),
- zvonišče: raztreseni sveži in stari iztrebki srednje velikosti (cf. *Plecotus* sp.),
- medprostor nad zvonovi: dva usnjebrada uhata netopirja (*Plecotus macrobullaris*),
- podstreha zvonika: več kupčkov svežih in starih iztrebkov srednje velikosti (cf. *Plecotus* sp.),
- podstreha cerkvene ladje in prezbiterja: raztreseni sveži in stari iztrebki srednje velikosti (cf. *Plecotus* sp.), malo svežih iztrebkov srednje/velike velikosti (cf. *Eptesicus serotinus*/*Myotis myotis*), veliko starih iztrebkov velike velikosti (*Myotis myotis*/*blythii*).

Pregledana usnjebrada netopirka je bila breja, zaradi česar obravnavamo netopirsko zatočišče v cerkvi sv. Nikolaja kot ketišče teh netopirjev. Verjetna je še občasna prisotnost posameznikov srednje do velike vrste netopirjev. Zelo verjetno je včasih (desetletja nazaj) bila cerkev tudi ketišče navadnim netopirjem (*M. myotis*).

Očitnih preletnih odprtih ni bilo opaženih. Najverjetnejše preletnice so reže okoli polken na zvonišču, še posebno starih polken, ki gledajo proti cerkveni ladji, in morda še kakšne špranje na slemenu strehe ladje ali prezbiterja.

Priporočila (U – ukrep) za ohranjanje ketišča usnjebradega uhatega netopirja:

U1) Ohraniti obstoječe reže med okvirom polken in zidom (to pomeni da dodatne zapolnitve s purpenom, malto ali podobnim niso sprejemljive).

U2) Po namestiti novih polken in anten preveriti obstoj rež.

U3) V kolikor se ne bo posegalo v prostore nad zvoniščem, dela ne rabijo časovne omejitve, drugače pa je najbolj ugoden čas za izvedbo del med 15. avgustom in 15. aprilom.

Zamenjava trenutnih lesenih polken s polkni iz kompozitnega materiala ni problematična. Reže med letvicami trenutnih lesenih polken skoraj ni, pa tudi celotna površina je verjetno pregledka za oprijemanje netopirjev.

Podrobnosti in slikovni material so v Prilogi 3.

3.1.1.2 Poročilo o stanju kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Trojice v Veliki Nedelji in priporočila za ohranjanje stanja

V letu 2025 smo pregledali cerkev sv. Trojice v Veliki Nedelji, ki je pomembno kotišče navadnih netopirjev (*Myotis myotis*) in sivih uhatih netopirjev (*Plecotus austriacus*). Stanje kotišča je dobro, ker pa je v načrtu menjava polken ob zvonišču v nadaljevanju ponavljamo priporočila za ohranjanje stanja kotišča.

Kotišče sivih uhatih netopirjev je v tej cerkvi poznano od leta 2006, kotišče navadnih netopirjev pa od leta 2011. Najverjetnejše preletnice (odprtine preko katerih netopirji prehajajo v in iz zatočišča) so reže v polkni na zvonišču in špranje na stiku strehe glavne in stranskih ladij oz. špranja pri slemenjakih.

Za ohranjanja zatočišča netopirjev na cerkvi sv. Trojice v Veliki Nedelji predlagamo:

U1) Ohrani naj se tako notranje kot zunanje preletne odprtine.

U2) Pri menjavi polken naj se ohrani reže kot so (spodnja reža višine 5 cm, ostale višine 4 cm), nanje naj se ne namešča mrež.

U3) Stavbe in okolice naj se dodatno ne osvetljuje. Sprejemljive so navzdol obrnjene luči pod nivojem preletnih odprtin ali zgolj na nivoju pohodnih površin.

U4) Preletnice netopirjev naj se označi z oznakami narejenimi v projektu LIFE IP (kontakt: CKFF).

Podrobnosti in slikovni material so v Prilogi 4.

3.1.1.3 Poročilo o varstvu kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mihaela v Peških Kandršah in priporočila za ohranjanje stanja

24. junija 2025 smo med pregledom cerkve sv. Mihaela v Peških Kandršah, ki je pomembno kotišče malih podkovnjakov (*Rhinolophus hipposideros*), ugotovili, da na stavbi potekajo obnovitvena dela, ki sicer ne posegajo v samo kotišče netopirjev. V načrtu je tudi obnova ostrešja, zato v nadaljevanju ponavljamo priporočila za ohranjanje stanja kotišča.

Kotišče malih podkovnjakov je v tej cerkvi poznano od leta 2003. Netopirji so bili v teh letih opaženi tako na zvoniku kot na podstrehi, med letošnjim pregledom so bili vsi na podstrehi.

Najverjetnejše preletnice (odprtine preko katerih netopirji prehajajo v in iz zatočišča) so lina v zvoniku pod zvoniščem, odprtine na zvonišču ter trikotna lina na stiku med zvonikom in streho podstrehe. Pomembne za prelete netopirjev so tudi notranje odprtine: i) med zvonikom in podstreho, ii) pod zvoniščem in iii) nad zvoniščem.

Za varstvo in ohranitev kotišča netopirjev na cerkvi sv. Mihaela v Peških Kandršah med in po obnovi predlagamo:

U1) Gradbena dela na fasadi se lahko izvajajo tudi ko so netopirji prisotni na podstrehi, vendar pod pogojem, da se spodaj označene preletne odprtine ne zapira ali zastira z zidarskimi odri ali zavesami, da lahko netopirji nemoteno prehajajo na zatočišče.

U2) Priporočamo, da se dela na ostrešju tako zvonika kot podstrehe izvajajo v hladnejšem obdobju – med oktobrom in marcem. Glede podrobnih usmeritev naj se izvajalci obrnejo na Zavod za varstvo narave.

U3) Ohranja naj se tako notranje kot zunanje preletne odprtine.

U4) Stavbe in okolice naj se dodatno ne osvetljuje. Sprejemljive so navzdol obrnjene luči pod nivojem preletnih odprtin ali zgolj na nivoju pohodnih površin.

U5) Preletnice netopirjev naj se za namene njihovega dolgoročnega ohranjanja označi z oznakami narejenimi v projektu LIFE IP (kontakt: CKFF).

Podrobnosti in slikovni material so v Prilogi 5.

3.1.2 Opozorila o novo zabeleženih problemih varstva zatočišč netopirjev

3.1.2.1 Uničena kotišča netopirjev in priporočila za izboljšanje stanja

3.1.2.1.1 Poročilo o uničenem kotišču navadnih in poznih netopirjev v cerkvi sv. Marka v Tihaboju

18. junija 2025 smo pregledali zatočišče in ugotovili, da je kotišče dveh vrst uničeno.

Kotišče navadnih netopirjev (*Myotis myotis*) je v tej cerkvi poznano od leta 2006. Mali podkovnjaki (*Rhinolophus hipposideros*) so se v predhodnih letih večinoma zadrževali na podstrehi, kjer smo jih našli med 10 in 25, in kamor so preletali preko line nad zakristijo. V zadnjih popisih je bilo med 50 in 100 navadnih netopirjev ter občasno do 20 poznih netopirjev (*Eptesicus serotinus*) vedno zabeleženih na podstrehi zvonika, kamor so vstopali preko lin v stopnišču zvonika in morda preko rež na polknih ter morda trikotne odprtine na strehi zvonika. V projektu LIFE-IP NATURA.SI je bila cerkev pregledana 11. 3. 2024 in o pregledu je bilo napisano poročilo, ki so mu bili priloženi popisni listi državnega monitoringa netopirjev. Glede na količino gvana in njegovo starost so sklepali, da so bili netopirji vseh vrst prisotni v stavbi še v letu 2023.

Pri našem pregledu v letu 2025 smo ugotovili, da so line in polkna na zvoniku zamrežene z mrežo, trikotna odprtina nad zvonovi pa zaprta s poliuretansko peno, ki je zapirala tudi druge manjše špranje. Novega gvana ni bilo. Kotišče navadnih in poznih netopirjev je tako uničeno. Male podkovnjake smo sicer v majhnem številu opazili na podstrehi cerkvene ladje (ki je ločena od zvonika) in videli 5 mladičev.

Do zaprtja preletnic je gotovo prišlo zaradi nezadovoljstva zaradi kopičenja netopirskih iztrebkov. Izvajalci projekta LIFE-IP NATURA.SI so za zmanjšanje tega problema svetovali več tehničnih ukrepov (Presetnik in sod. 2025).

Za poizkus ponovne vzpostavitve kotišča svetujemo:

U1) Nemudoma naj se odstranijo mreže na vseh linah zvonika in na polkni zvonišča, odpre naj se tudi trikotna lina na strehi zvonika. Preveri naj se tudi prehodnost vseh možnih preletnic pri zakristiji in se jih po možnosti izboljša.

U2) Preletnice namenjene netopirjem naj se označi z oznakami narejenimi v projektu LIFE-IP NATURA.SI.

U3) Ko se netopirji vrnejo, naj se izvedejo še ostali ukrepi svetovani v projektu LIFE-IP NATURA.SI.

Podrobnosti in slikovni material so v Prilogi 6.

3.1.2.1.2 Poročilo o uničenem kotišču malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lovrenca v Spodnjih Kosezah

Kotišče malih podkovnjakov (*Rhinolophus hipposideros*) v cerkvi sv. Lovrenca v Spodnjih Kosezah pri Lukovici je poznano od leta 2006. V vseh letih, ko smo v cerkvi opazili prisotnost malih podkovnjakov, so se ti zadrževali v prostoru nad zvoniščem.

V projektu LIFE-IP NATURA.SI je bilo ugotovljeno, da je kotišče uničeno (Presetnik in sod. 2025), saj pri februarškem pregledu cerkve leta 2025 ni bilo najdenih novih netopirskih iztrebkov. Skrbnik stavbe je navedel, da so bile line zamrežene 3–4 leta nazaj zaradi golobov, ki so se naselili v zvoniku. Golobov ob našem pregledu cerkve v letu 2019, ko je bilo tam opaženih veliko malih podkovnjakov, še ni bilo. Zaradi zamreženja preletnih odprtín je bilo kotišče malih podkovnjakov v tej cerkvi uničeno.

Za poizkus ponovne vzpostavitve kotišča svetujemo:

U1) Pri upravljalcu naj se izpelje ustrezno komunikacijo.

U2) Odstrani/odviha naj se približno 10 cm mreže v zgornji tretjini dveh najnižjih lin v zvoniku.

U3) Na zunanje police teh lin naj se namesti več vrst bodic proti golobom, ki smo jih še zaznali v okolici cerkve.

U4) Premakne naj se desko, ki zapira prehod iz zvonišča v prostor nad zvonove, tako da se jo pritrdi približno 0,5 do 1 m višje. Tako bo prestregala iztrebke netopirjev in ti ne bodo padali v zvonišče, netopirji pa bodo lahko preletavali mimo.

U5) Preletnice namenjene netopirjem naj se označi z oznakami narejenimi v projektu LIFE-IP NATURA.SI.

Podrobnosti in slikovni material so v Prilogi 7.

3.1.2.2 Okrnjena kotišča netopirjev in priporočila za izboljšanje stanja

3.1.2.2.1 Poročilo o okrnjenju kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Možjanci in priporočila za izboljšanje stanja

18. junija 2025 smo med pregledom cerkve sv. Nikolaja v Možjanci, ki je pomembno kotišče malih podkovnjakov (*Rhinolophus hipposideros*), ugotovili, da je kotišče okrnjeno. Z mrežo je bil namreč zaprt prehod nad zvonišče, še dve preletnici nad zvoniščem sta zadelani. V mreži smo našli 11 kadavrov malih podkovnjakov. Na novo je bila zamrežena tudi ena izmed dveh lin v zvoniku.

Kotiče malih podkovnjakov je v tej cerkvi poznano od leta 2007. Netopirji so bili v teh letih opaženi tako na zvoniku kot na podstrehi, večina se jih je zadrževala nad zvoniščem, ob letošnjem pregledu pa so bili vsi najdeni v prostorih pod zvoniščem, saj jim je bil prehod nad zvonove onemogočen.

Najverjetnejše preletnice (odprtine preko katerih netopirji prehajajo v in iz zatočišča) so: lini v zvoniku pod zvoniščem (ena je zamrežena) in odprtine na zvonišču (3). Pomembne za prelete netopirjev so tudi notranje odprtine: i) med zvonikom in podstreho (špranja ob mreži), ii) pod zvoniščem in iii) nad zvoniščem (trenutno zamreženo).

Za izboljšanje stanja kotišča netopirjev na cerkvi sv. Nikolaja v Možjanci predlagamo:

U1) Odstrani naj se mrežo na prehodu nad zvonišče, ne pa tudi dveh odprtín, saj ena zadošča za prelete, ostale pa zgolj omogočajo kopičenje gvana na zvonišču.

U2) Odstrani naj se mrežo na lini na zvoniku pod zvoniščem.

U3) Po izvedenih ukrepih za ponovno vzpostavitev preletnic naj se ohranja vse tako zunanje kot notranje preletne odprtine. V primeru prisotnosti golobov naj se nanje namesti bodice proti pristajanju golobov.

U4) Stavbe in okolice naj se dodatno ne osvetljuje. Sprejemljive so navzdol obrnjene luči pod nivojem preletnih odprtín ali zgolj na nivoju pohodnih površin.

U5) Preletnice netopirjev naj se za namene njihovega dolgoročnega ohranjanja označi z oznakami narejenimi v projektu LIFE-IP (CKFF).

Podrobnosti in slikovni material so v Prilogi 8.

Cerkev je ena izmed stavb, kjer bodo konec leta 2025 s projektom LIFE-IP NATURA.SI izvedeni manjši tehnični ukrepi. Ga. Šemrl (Ministrstvo za naravne vire in prostor) je kontaktirala upravljalca, ki se je strinjal s potrebnimi ukrepi.

3.1.2.2.2 Poročilo o ponovno vdrtem vhodu v Osapsko jamo in izvedenih ohranitvenih ukrepih

16. junija 2025 smo odkrili, da je bil del vhoda ob rešetkah ponovno prebit (Presetnik in sod. ^m2010, ^m2011) in tako notranjost jame prosto dostopna. Zato smo ta del takoj s strinjanje in pod nadzorom g. Vernika (ZRSVN OE Piran) takoj zastavili z razpoložljivimi kamni.

Zaključki: Naključni obiskovalci verjetno ne bodo rinili naprej, kdor pa si bo res želel ogledati jamo, ne bo imel večjih problemov odmakniti skalo. Najbolje bi bilo, da se ta del ponovno trajno učvrsti, hkrati pa naj se na informativni tabli navedejo tudi razlogi zakaj je ta del zaprt in kje je shranjen ključ. S tem poročilom tudi zaključujemo poročanje o tem problemu.

3.1.2.3 Možnosti okrnjenja ali uničenja kotišč netopirjev in priporočila za izboljšanje

V obdobju poročanja nismo opazili primerov, na katere bi opozorili zaradi možnosti okrnjenja ali uničenja kotišč netopirjev, v kolikor to nismo že zapisali v poglavje 3.1.1.

3.1.3 Poročanje o preteklih zabeleženih problemih varstva zatočišč netopirjev

3.1.3.1 Stanje ponovno uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Gozdu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.2 Stanje uničenega kotišča netopirjev v cerkvi Marije v nebesa vzete v Marija Dobju

Novih informacij ni. Stanje je treba spremljati v prihodnje (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.3 Stanje uničenega kotišča v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Črmošnjicah po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2012).

3.1.3.4 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi Marije vnebovzete v Mariji Reki

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2011, ^m2015, ^m2022b).

3.1.3.5 Stanje ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Jožefa v Dolnjem Suhorju (Natura 2000 Dolenji Suhor)

Novih informacij ni. Ukrepi za izboljšanje stanja preletnih poti netopirjev ostajajo isti kot v predhodnih poročilih (Presetnik in sod. ^m2019b, ^m2023).

3.1.3.6 Stanje ketišča navadnih netopirjev in malih podkovnjakov v cerkvi sv. Kozme in Damijana v Krki (Natura 2000 Krška jama)

Novih informacij ni. Ukrepi za izboljšanje stanja preletnih poti netopirjev ostajajo isti kot v predhodnih poročilih (Presetnik in sod. ^m2023).

3.1.3.7 Stanje ponovno uničenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Janeza Evangelista v Dobličah (Natura 2000 Dobličica)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015).

3.1.3.8 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah (Natura 2000 Kočevsko)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.9 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Grahovem ob Bači

Prilika za izboljšanje je načrtovana in z državnimi sredstvi podrtá obnova strehe zakristije v letu 2026. Sicer ni novih informacij, po tem ko je v letu 2024 je potekala obnova (Presetnik in sod. ^m2025a). Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

3.1.3.10 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Marijinega Imena na Sveti planini po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2011, ^m2015, ^m2020b, ^m2022b).

3.1.3.11 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Šmiklavžu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2011, ^m2015, ^m2020b).

3.1.3.12 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Andreja v Makolah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2007, ^m2010, ^m2020b).

3.1.3.13 Stanje uničenega ketišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Marjete v Gorišnici

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2008, ^m2009b).

3.1.3.14 Stanje ponovno vzpostavljenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lenarta v Mali Ligojni (Natura 2000 Ligojna) po izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b, ^m2018).

3.1.3.15 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Klemna v Rodinah (Natura 2000 Rodine) po izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.16 Stanje uničenega ketišča velikih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Leskovcu (Natura 2000 Ajdovska jama) po izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.17 Stanje ponovno uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Urha na Slančjem vrhu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.18 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v nekdanji osnovni šoli v Erzelju

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2014).

3.1.3.19 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v hiši Kodreti 9

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2014).

3.1.3.20 Stanje domnevno uničenega ketišča poznih netopirjev v cerkvi sv. Družine v Selih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2014).

3.1.3.21 Stanje ponovno močno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Štefana v Sušici

Novih informacij ni. Izvedeni so bili najnujnejši ukrepi (Presetnik in sod. ^m2023a, ^m2025a), zato se lahko po še enem poletnem pregledu zaključi poročanje o tem primeru.

3.1.3.22 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lucije v Kalu po izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b, ^m2023).

3.1.3.23 Stanje ponovno okrnjenega kotišče malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lamberta v Šentlambertu

24. junija 2025 smo pregledali cerkev in ugotovili, da je stanje nespremenjeno. Netopirji uporabljajo podstreho in na njej tudi kotijo, zvonik pa ni več del kotišča, saj je bil zamejen z mrežo pred letom 2019. Število malih podkovnjakov je sicer najmanjše v vseh letih spremljanja z državnim monitoringom netopirjev, kar bi lahko bilo posledica bodisi zaprtih dodatnih preletnic ali pa drugih dejavnikov, ki vplivajo na nihanje populacij. Če bo ob naslednjem pregledu število netopirjev še nizko, naj se odstranijo mreže iz vseh odprtih na podstrehi. Odprtine v rožah bi morale zadoščati za prelet netopirjev.

Predlogi ukrepov za izboljšanje stanja kotišča ostajajo isti kot v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.24 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Štefana v Zgornjih Kosezah pri Moravčah (Natura 2000 Kandrše - Drtjščica) po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2022b).

3.1.3.25 Stanje uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Apačah

6. junija 2025 smo pregledali cerkev in na podstrehi nismo opazili netopirjev ali svežega gvana. Očistili smo nekaj površin, da se bo ob naslednjem pregledu lahko ugotovilo, ali se posamezni netopirji še sploh vračajo na zatočišče. Stanje ostaja nespremenjeno od leta 2018, v letu 2019 so bili nazadnje videni posamezni netopirji. Kotišče je bilo sicer obravnavano kot močno okrnjeno, vendar po letošnjem pregledu lahko zaključimo da je uničeno.

Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2018, ^m2019b).

3.1.3.26 Stanje domnevno poslabšanega ohranitvenega stanja zatočišča dolgokrilih netopirjev v jami Belojača (Natura 2000 Boč - Haloze - Donačka gora)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2014, ^m2017b).

3.1.3.27 Stanje uničenega kotišča vejicatih netopirjev v osnovni šoli Naklo – podružnica Podbrezje, Podbrezje 120 po delno izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2014, ^m2017b, ^m2023).

3.1.3.28 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mohorja v Moravčah pri Gabrovki

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2013, ^m2015b).

3.1.3.29 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Marije Device Lavretanske v Suši (Natura 2000 Ratitovec)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015b, ^m2017b).

3.1.3.30 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Zalem Logu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015b, ^m2017b).

3.1.3.31 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Janeza Nepomuka v Novi Oselici

Novih informacij ni. Stanje je treba spremljati še naprej (Presetnik in sod. ^m2016).

3.1.3.32 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Egidija v Srednji Beli

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015).

3.1.3.33 Stanje ketišča v cerkvi Device Marije na Pesku, Slake po izvedenih ohranitvenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.34 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Device Marije vnebovzete v Spodnji Idriji

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015).

3.1.3.35 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Matere Božje v Dobravi

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015).

3.1.3.36 Stanje uničenega ketišča v cerkvi presvete Trojice v Potovem vrhu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti kot v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b, ^m2023).

3.1.3.37 Stanje domnevno uničenega kotišča poznih netopirjev v cerkvi sv. Andreja v Mošnjah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015, ^m2017b).

3.1.3.38 Stanje domnevno uničenega kotišča uhatih netopirjev v cerkvi Marijinega vnebovzeta v Cirkovcah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2020b).

3.1.3.39 Stanje okrnjenega kotišča velikih podkovnjakov in vejicatih netopirjev v hiši Mestni trg 27 v Metliki (Natura 2000 Metlika)

Novih informacij ni. Stanje je treba spremljati še naprej (Presetnik in sod. ^m2020b).

3.1.3.40 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Uršule na Golobinju

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015, ^m2019b).

3.1.3.41 Stanje ogroženega kotišča malih podkovnjakov v Graščini Pri Gradu (Natura 2000 Kočevsko)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2016).

3.1.3.42 Stanje domnevno okrnjenega ali uničenega kotišča malih podkovnjakov v stari hiši nasproti hiše Sveti Peter 86

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2022b).

3.1.3.43 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Egidija v Kočnem ob Ložnici (Natura 2000 Kočno ob Ložnici)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2015 in ^m2020b).

3.1.3.44 Stanje okrnjenega kotišča navadnih netopirjev v Rivčji jami (Natura 2000 Krka s pritoki)

Netopirji so bili poleti 2025 prisotni v pričakovanem številu, vendar je še vedno vsaj občasno vzdrževana pot, ki vodi k vhodu. Verjetno še nihče ni kontaktiral vzdrževalcev.

Zaključki: Predlogi ukrepov ostajajo isti kot v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b)

3.1.3.45 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Križa v Gornjih Dolah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2016).

3.1.3.46 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Podgori

19. junija 2025 smo pregledali cerkev sv. Mohorja in Fortunata v Podgoru in potrdili opažanje izvajalcev projekta LIFE-IP NATURA.SI, da je na podstrehi večja špranja na stiku med zidom in streho, ki omogoča prehod netopirjem in predstavlja edino preletnico, ki jo je nujno treba ohranjati. Netopirji so bili prisotni v pričakovanem številu.

Zaključki: S tem poročilom zaključujemo poročanje o tem mestu.

3.1.3.47 Stanje uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Križa v Vinici

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti kot so povzeti v predhodnem poročilu (Presetnik in sod. ^m2022b, ^m2023b).

3.1.3.48 Stanje uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi Matere Božje v Drtiji

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.49 Stanje uničenega kotišča v cerkvi sv. Urbana v Grabrovcu po delno izvedenih ukrepih

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2018).

3.1.3.50 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Jurija v Ihanu (Natura 2000 Ihan)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.51 Stanje ponovno uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Jedrti Nivelske v Sedražu

12. junija 2025 smo pregledali cerkev sv. Jedrt Nivelske v Sedražu in ugotovili, da je stanje nespremenjeno. Mreža nad zvoniščem je še nameščena, ob njej so le manjše špranje, ki očitno ne zadoščajo prehodu večjega števila netopirjev. Prešteli smo le 8 odraslih navadnih netopirjev in 8 mladičev. Kljub temu, da nekaj netopirjev še vedno koti v cerkvi, so potrebni dodatni ukrepi.

Zaključki: Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

3.1.3.52 Stanje okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Neže na Lopati

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b, ^m2023b).

3.1.3.53 Stanje močno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Matere božje v Šinkovem turnu (Natura 2000 Rašica)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.54 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Florjana v Trzinu (Natura 2000 Rašica)

18. junija 2025 smo pregledali cerkev sv. Florjana v Trzinu in vnovič potrdili, da so bili izvedeni bili vsi potrebni ukrepi (Presetnik in sod. 2022a).

Zaključki: S tem pregledom zaključujemo poročanje o tem primeru.

3.1.3.55 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v gradu Pišece (Natura 2000 Orlica)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti kot v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.56 Stanje ketišča malih podkovnjaku v Slivniškem gradu - Dvorec Čreta

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2018).

3.1.3.57 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v Cerкви sv. Jakoba v Strahomeru (Natura 2000 Krimsko hribovje – Menišija)

Novih informacij ni. Izvedeni so bili najnujnejši ukrepi (Presetnik in sod. ^m2018, ^m2020b), zato se lahko po še enem poletnem pregledu zaključi poročanje o tem primeru.

3.1.3.58 Stanje okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Ane v Hraščah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.59 Stanje uničenega ketišča v cerkvi sv. Jožefa v Hruševici (Natura 2000 Kras)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2018 in ^m2020b).

3.1.3.60 Stanje uničenega ketišča netopirjev v cerkvi sv. Antona Puščavnika v Verdu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2018).

3.1.3.61 Stanje uničenega ketišča v cerkvi sv. Peter v Dvoru pri Polhovem Gradcu (Natura 2000 Podreber – Dvor)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2022b, ^m2023b).

3.1.3.62 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Martina v Gornjem Rogatcu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnih poročilih monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b, ^m2020b).

3.1.3.63 Stanje ketišča malih podkovnjakov v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Čemšeniku

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2017b).

3.1.3.64 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Štefana v Brezovici

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.65 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Jerneja v Gombišču

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.66 Stanje uničenega ketišča malih podkovnjakov v Kapeli Marijinega vnebovzetja na Črnem Vrh

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.67 Stanje domnevno okrnjenega ali uničenega ketišča v cerkvi Svetega Marijinega rojstva v Gradišču (Sevno)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2019b).

3.1.3.68 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Elizabeta v Podrebri pri Polhovem Gradcu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.69 Stanje močno okrnjenega ketišča v cerkvi Mati dobrega sveta, prosi za nas v Završah (Natura 2000)

3. junija 2025 smo pregledali cerkev v Završah, kjer stanje ostaja nespremenjeno. Hkrati smo prvič poleti pregledali tudi cerkev sv. Lovrenca na Vrh, kjer smo našli 265 navadnih netopirjev, kar je zelo verjetno del skupine, ki se je preselila iz cerkve v Završah. Med projektov LIFE-IP NATURA.SI, je bil v na cerkvi v Vrh v začetku oktobra 2025 nad zvonovi postavljen podest, ki bo zmanjšal neposredno onesnaženje zvonišča.

Zaključki: Predlogi ukrepov za cerkev v Završah pa ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2022b).

3.1.3.70 Stanje uničenega ketišča v cerkvi sv. Štefana v Turjah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.71 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Filip in Jakob v Selah

Novih informacij ni. Izvedeni so bili najnujnejši ukrepi (Presetnik in sod. ^m2021b, ^m2023), zato se lahko po še enem poletnem pregledu zaključijo poročanje o tem primeru.

3.1.3.72 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Križ v Planici (Natura 2000)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.73 Stanje ketišča v cerkvi Marijinega obiskanja na Rožniku (Cankarjev vrh) v Ljubljani

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.74 Stanje okrnjenega ketišča v cerkvi sv. Kancijan v Škocjanu (Domžale)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.75 Stanje možno okrnjenega ketišča v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Kapelah

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2021b).

3.1.3.76 Stanje možno okrnjenega ketišča v cerkvi žalostne Matere božje v Breznici (Natura 2000)

Novih informacij o stanju ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2022b).

3.1.3.77 Stanje možno okrnjenega ketišča v cerkvi Marijinega rojstva v Homcu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2022b).

3.1.3.78 Stanje uničenega ketišča v cerkvi sv. Miklavža v Miklavžu pri Ormožu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023a).

3.1.3.79 Stanje možno okrnjenega ketišča malih podkovnjakov v Ankinem hisu

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

3.1.3.80 Stanje uničenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Nikolaja v Savi

12. junija 2025 smo pregledali cerkev in ugotovili, da ukrepi še niso bili izpeljani. Na kotišču je treba nujno izpeljati ohranitvene ukrepe in odpreti preletnice za navadne netopirje.

Zaključki: Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b) in kot smo jih ponovili v Prilogi 9.

3.1.3.81 Stanje uničenega kotišča velikih podkovnjakov v hramu pri hiši Velike Žablje 24

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

3.1.3.82 Stanje uničenega kotišča vejicatih netopirjev v cerkvi sv. Tomaža v Brodeh (Natura 2000 Poljanska Sora Log – Škofje Loka, SI3000237)

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

3.1.3.83 Stanje ponovno močno okrnjenega kotišča malih podkovnjakov v cerkvi Lurške Matere božje na Polšniku (Natura 2000 Polšnik, SI3000183)

12. junija 2025 smo pregledali cerkev v Polšniku in ugotovili, da so bili izpeljani predlogi ukrepov kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b). Netopirji so bili na podstrehi in zvoniku prisotni v večjem številu.

Zaključki: Po še enem poletnem pregledu lahko zaključimo s poročanjem o tem mestu.

3.1.3.84 Stanje ponovno močno okrnjenega kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Lovrenca v Žalni

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2023b).

3.1.3.85 Stanje okrnjenega zatočišča malih podkovnjakov in vejicatih netopirjev v cerkvi sv. Nikolaja v Bregu pri Borovnici

Novih informacij ni. Predlogi ukrepov ostajajo isti, kot so bili podani v predhodnem poročilu monitoringa (Presetnik in sod. ^m2025a).

3.1.3.86 Stanje uničenega kotišča malih podkovnjakov cerkvi sv. Lovrenca v Lovrencu na Pohorju (Natura 2000 Pohorje, SI5000006)

Med pregledom cerkve 15. junija 2025 smo ugotovili, da so bili vejicati netopirji nad zvonovi prisotni v pričakovanem številu. Mali podkovnjaki, ki so običajno druga redno prisotna vrsta na cerkvi, pa je bilo bistveno manj od pričakovanj. Ključar je ga. Kotnik (ZRSVN OE MB), ki je svetovala/nadzorovala ukrepov za varstvo netopirjev med menjavo zvonov in obnovo stopnišča, povedal, da se na preletnici stalno pojavlja gnezdo golobov. V stalni komunikaciji z ZRSVN, je upravljelec odprl prehod med zvonikom in podstreho, kar omogoča malim podkovnjakom prelet skozi line na zvoniku. ZRSVN nas je o izvedbi ukrepov obvestil po elektronskem sporočilu.

Zaključki: Izvedeni so bili vsi predlagani ukrepi v letu 2025. V prihodnjih letih je treba preveriti ali so podkovnjaki sprejeli nove preletnice (tako spremljanje števila, kot tudi možno spremljanje izletavanj). Po dveh ugodnih poletnih štetjih lahko zaključimo s poročanjem o tem primeru.

3.1.4 Dodatna svetovanja

3.1.4.1 Poročila skrbnikom stavb in jam

Vedno več skrbnikov jam izraža željo, da jim pripravimo poročilo o opravljenem pregledu in o stanju netopirjev. Tokrat smo jih pripravili osem (Priloga 10).

3.1.4.2 Ocena stanja ohranjenosti kotišča netopirjev v Klevevških jamah in predlog ohranitvenih ukrepov

Glede na komunikacijo z delavci ZRSVN OE Novo mesto v povezavi z nameravanim zaprtjem Klevevških jam smo podali oceno stanja ohranjenosti in predlog smiselnih ohranitvenih ukrepov.

Vrste netopirjev: Klevevški jami sta že dolgo znani kot zatočišče in kotišče več vrst netopirjev. Zato sta tudi izhodišče za območje Natura 2000 Radulja s pritoki, za t. i. kvalifikacijske vrste: južni podkovnjak (*Rhinolophus euryale*), navadni netopir (*Myotis myotis*) in dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersii*), od katerih prvi dve vrsti kotita v Klevevških jamah. V jamah se občasno zadržujejo tudi posamezni netopirji drugih vrst: mali (*R. hipposideros*) in veliki podkovnjak (*R. ferrumequinum*) in vejicati netopir (*M. emarginatus*). Jami sta zaradi pomembnosti za več vrst netopirjev redno pregledovani v državnem monitoringu netopirjev. V času dveh desetletij je število navadnih netopirjev močno naraslo (od približno 150 do celo preko 700), število južnih podkovnjakov (ki jih je zelo težko natančno prešteti) je ostalo podobno (25–70), bistveno pa je naraslo tudi število dolgokrilih netopirjev, ki v začetnih štetjih sploh niso bili opaženi, njihovo število pa se je v zadnjih desetih letih ustalilo nekje med 50 in 130.

Opaženi vplivi ljudi: V vsem tem času, med leti 2003–2025, nismo opazili bistvenih človeških vplivov na jami, z eno pomembno izjemo. Junija 2021 smo v jami opazili vrvno inštalacijo, ki so jo pripravili študenti arhitekture, na kar smo seveda opozorili (dopis 27. 8. 2021). G. Hudoklin, je izsledil mentorja in inštalacija je bila odstranjena. Na občasno prisotnost ljudi v Zgornji Klevevški jami kažejo tudi t. i. čajne svečke, pločevinka in steklenica (16. 6. 2020) in posamezna pločevinka ali kosi oblačil na vhodu Spodnje Klevevške jame. Letos (leta 2025) smo zaznali kopanje v blato na desnem koncu vodnega rova, kar je po informaciji g. Hudoklina delo lokalnega člana Jamarskega kluba Novo mesto, ki se želi dokopati do možnih novih delov jame. Ustne informacije lokalnih jamarjev navajajo, da v jamo vstopa vedno več ljudi in snemajo »avanturistične filmčke«. Mi smo na spletu našli enega.

Ocena stanja ohranjenosti kotišča netopirjev: Glede naraščanje števila netopirjev dosednji obisk jam ni imel negativnega vpliva na njih in je zato stanje ugodno. Tako bo ostalo tudi v prihodnje, če se ne bo obisk jame precej povečal.

Opozorilo: Vsako zamreženje vhodov bi lahko imelo bistven vpliv na netopirje, saj bi oviralo nemotene prelete vsaj dolgokrilih netopirjev. To izraža tudi navedba PUN (RS 2023), ki kot vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja navaja »brez struktur v zraku, ki ovirajo let«. Vhodov se zato ne bi smelo neposredno pregraditi, temveč okoli njih narediti ograjo, prek katere bi preletali netopirji (glej smernice EUROBATS). Podobno so naredili na vhodu jame Veternica pri Zagrebu.

Zamreženje ali ograditev vhodov, naj bosta le skrajni varstveni ukrep, če se bo dokazalo, da število ljudi, ki vstopajo v jamo narašča in se to odraža na številu netopirjev.

Dosedanje naravovarstvene pobude: Jami sta bili predlagani in uvrščeni na osnutek *Odredbe o skrbništvu podzemnih jam*, vendar sta bili izključeni iz seznama (MNVP 2025) zaradi nujnosti predhodne dopolnitve informacij o dejanski obremenjenosti jame zaradi obiska ljudi (dodatne informacije ga. mag. Jana Vidic, MNVP).

Poizkusni popis obremenjenosti: Glede na nezanesljive ustne vire o obisku jam, smo zato v nedeljo 13. julija 2025 ob lepem vremenu opravili spremljanje morebitnih vstopov v jami. Vhoda smo spremljali smo od 9:30 do 16:30. V tem času se je po naših ocenah pri Klevevški toplici zvrstilo 50–70 ljudi. Noben ni vstopil v jamo. Le ena oseba je hodila po strugi potoka tik pod jamo in pregledovala špranje v steni pri potoku, kar bi lahko nakazovalo, da je morda iskala jamo.

Predlog ohranitvenih ukrepov:

1) Pri razvoju »turističnega produkta« Klevevških toplic, naj se jami ne omenjata in ne vključujeta, kot je bilo to je bilo storjeno že v preteklosti (informacije g. Andrej Hudoklin). Npr. nadvse škodljivo bilo mimo vhodov speljati pohodno pot.

2) Premisliti o možnostih dodatnega odvrčanja ljudi pred vstopom v jami.

3) Premisliti tudi o možnosti odstranitve oz. spremembe informativne table pri Klevevških toplicah, ki ljudi dodatno opozarja na bližnji jami.

4) Pridobiti realne podatke o vstopih v jamo preko vsaj ene sezone. Tehnične možnosti za izvedbo tega so različne.

5) Podrobno preiskati svetovni splet in družbena omrežja in tudi preko tega oceniti pritisk na jamo ter po možnosti prositi avtorje, da odstranijo gradivo, da ne bi spodbujali dodatnega obiska.

6) Šele na podlagi zadnjih dveh točk ponovno premisliti o dodatnih ohranitvenih ukrepih.

3.1.4.3 Ostala svetovanja

Z ZRSVN OE Piran smo z namenom seznanitve lokalno novega sodelavca s pomembnimi zatočišči netopirjev in problematiko njihovega ohranjanja, izvedli skupen ogled pozicij izbranih jam na Kraškem robu ter opuščeni hiš v zaselku Zaniograd.

Podobno smo skupaj z delavci ZRSVN OE Maribor opravili pregled grada Cmurek, kjer smo preverili domnevno prisotnost netopirjev v grajskem poslopju z namenom svetovanja za varstvo netopirjev in po tem pregledali še nekaj zapuščenih okoliških stavb. Na gradu smo potrdili kotišče malih podkornjakov.

Pregledali smo komentarje ZRSVN-ja na rezultate *Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki jih bo v letih 2025–2026 sofinancirala Republika Slovenija* in dodali nekatera dopolnila ali pojasnila.

Poleg tega so se na nas z različnimi vprašanji v zvezi z biologijo netopirjev in posebnimi varstvenimi zahtevami posameznih zatočišč ali ostalih habitatov netopirjev obrnili nekateri delavci ZRSVN. Vendar so bili to krajši nasveti, katerih večina se je nanašala na poznavanje prisotnosti skupin netopirjev v bližini določenih nameranih posegov. Odgovorili smo jim večinoma ustno ali po elektronski pošti, s pomočjo podatkov v objavljenih virih.

4. UGOTOVITVE O STANJU HABITATOV NETOPIRJEV

4.1 Pregled uničenih ali okrnjenih zatočišč netopirjev

Do srede oktobra 2025 smo zaznali nekaj novih problemov in tudi ohranitvenih akcij za izboljšanje ali obnovitve okrnjenih ali uničenih zatočišč netopirjev. O posameznih poročamo v zgornjih poglavjih (poglavje 3). Vsa kotešča s poslabšanim ohranitvenim stanjem so vključena v tabelo 7, kjer je podan tudi kratek pregled izvedenih ohranitvenih ukrepov, tako celokupnih, kot izpeljanih v tem obdobju poročanja (do srede oktobra 2025). Iz seznama so izvzeta vsa tista kotešča, kjer so Presetnik in sodelavci (2012 in kasnejša poročila) zaključili, da je kotešče ustrezno ohranjeno (ocena »g«).

Tabela 7: Izbrana uničena ali okrnjena kotešča netopirjev (obdobje 2006–2025) ali kotešča, kjer obstaja možnost uničenja oz. okrnjenja in napredek pri odpravljanju problemov do konca oktobra 2025.

Rdeče obarvane celice pomenijo, da je kotešče uničeno oz. da netopirji v kotešču niso več prisotni, svetlo rdeče, da je kotešče okrnjeno ali da netopirjev v njem ni toliko kot pred okrnjenjem. Zelene celice označujejo izboljšanje stanja od zadnjega poročila, kar pa ne pomeni vedno, da je stanje habitata oz. populacije tam živečih netopirjev sedaj ugodno. Nepobarvane celice pomenijo, da obstaja možnost okrnjenja kotešča.

Ohranitveni ukrepi:

- a) pogovor z upravljalcem oz. lastnikom, ki so ga opravili popisovalci v okviru monitoringa;
- b) ZRSVN je vzpostavil kontakt z upravljalcem;
- c) narejen je načrt izvedbe ohranitvenih ukrepov, ki je bil predstavljen oz. usklajen z upravljalcem stavbe;
- č) izvedeni ohranitveni ukrepi: »-« nepravilno ali nepopolno izvedeni ukrepi; »+« dobro izvedeni ukrepi;
- d) izvedeni dodatni ohranitveni ukrepi;
- e) monitoring stanja po vsaki končani fazi izvedbe obnove oz. izvedbi ohranitvenih ukrepov;
- f) svetovani dodatni ohranitveni ukrepi;
- g) zatočišče je trenutno primerno ohranjeno in s tem poročilom zaključujemo poročanje o njem, klub temu da se morda netopirji niso vrnili ali da niso bili izvedeni čisto vsi svetovani ukrepi.

S krepko pisavo so označeni ukrepi v zadnjem obdobju poročanja. Ohranitveni ukrep v oklepaju pomeni, da avtorji poročila nismo dobili natančnih informacij o napredku. Ukrepi se lahko ponavljajo, glede na nove probleme. Kolikor je bilo mogoče, smo napredek preverili pri delavcih ZRSVN.

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Problem	Leto prvega opozorila	Pristojna OE ZRSVN	Ohranitveni ukrepi
35960	Cerkev Marija vnebovzeta, Marija Reka	okrnjeno kotešče	2010	CE	a, b, e
46985	Cerkev Marije v nebesa vzete, Marija Dobje	uničeno kotešče (izboljšano stanje)	2010 (2017)	CE	a, b, c, č
35956	Cerkev sveto Marijino Ime, Partizanski vrh/Sv. Planina	okrnjeno kotešče	2010	CE	a, b, c, i, -č, e, f, e
40078	Cerkev sveti Nikolaj, Šmiklavž	okrnjeno kotešče	2011	CE	a, e
33830	Cerkev sveta Neža, Brinjeva Gora	uničeno zatočišče (izboljšano stanje)	2013	CE	a, b, c, č, e, f, g
36546	Cerkev sveti Urh, Slančji vrh	uničeno zatočišče (ponovno uničeno)	2014 (2019)	CE	a, b, c, č, -č, e, f
36382	Cerkev Device Marije na Pesku, Slake	ohranjeno kotešče (izboljšano stanje)	2015 (2017)	CE	a, b, c, č, e, f, č
35963	Cerkev sveta Jedert Nivelaska, Sedraž	uničeno zatočišče (ponovno uničeno)	2017 (2023)	CE	a, b, i, c, č, e, a, e
40075	Cerkev Matere božje in sv. Roka, Rožnik	možnost okrnjenja	2020	CE	-
35965	Cerkev sveti Štefan, Turje	uničeno zatočišče	2021	CE	a
36378	Cerkev sveti Filip in Jakob, Sela	okrnjeno kotešče (izboljšano stanje)	2021	CE	a, b, c, č, e, f

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Problem	Leto prvega opozorila	Pristojna OE ZRSVN	Ohranitveni ukrepi
33606	Cerkev Mati dobrega sveta, prosi za nas, Završe	uničeno (okrnjeno kotišče) (Natura 2000)	2021 (2022)	CE	b, c, č, e, f, e
36702	Cerkev sveta Ana, Gozd	uničeno kotišče	2010	KR	a, b, c, (1/2)+č, e, f, e
36860	Osnovna šola F. Prešerna Naklo - podružnica Podbrezje, Podbrezje 120	uničeno kotišče (izboljšano stanje)	2010 2011	KR	b, c, -č, e, f, e
27244	Cerkev sveti Štefan, Zgornje Koseze	okrnjeno kotišče (Natura 2000)	2014	KR	a, b, c, -č, e, f
27493	Cerkev sveti Klemen, Rodine	uničeno kotišče (izboljšano stanje) (Natura 2000)	2014 2015	KR	a, b, c, č, e, f
27514	Cerkev sveti Andrej, Mošnje	uničeno kotišče	2015	KR	b, e
33585	Cerkev sveti Egidij, Srednja Bela	uničeno kotišče	2015	KR	b, e
64947	Cerkev Matere Božje, Drtija	uničeno kotišče	2017	KR	a, b
23078	Cerkev Sveti Jurij, Ihan	uničeno kotišče (Natura 2000)	2017	KR	a, b
33512	Cerkev Sveti Florjan, Trzin	okrnjeno kotišče (Natura 2000) (izboljšano stanje)	2017	KR	a, b, c, č, e, g
33850	Cerkev sveti Kancijan, Škocjan (Domžale)	okrnjeno kotišče	2021	KR	a
36698	Cerkev Marijinega rojstva, Homec	okrnjeno kotišče	2022	KR	a
27495	Cerkev žalostne Matere božje, Breznica	okrnjeno kotišče	2022	KR	a
33852	Cerkev sveti Lovrenc, Spodnje Koseze	uničeno kotišče	2025	KR	a
36817	Cerkev sveti Nikolaj, Možjanca	okrnjeno kotišče	2025	KR	a, b, c
27305	Cerkev sveti Peter, Dvor pri Polhovem Gradcu	uničeno kotišče (dodatno okrnjeno) (Natura 2000)	2006 (2020)	LJ	a, b, c, -č, e, f, e, f, e
27288	Cerkev sveta Elizabeta, Podreber	okrnjeno kotišče (Natura 2000)	2006	LJ	a, e, f, e
27348	Cerkev sveti Kozma in Damjan, Krka	uničeno/okrnjeno kotišče (Natura 2000)	2007 2009 (2020)	LJ	a, b, c, č, e, f, c, č, e, f, e, f, e, f
33729	Cerkev sveti Mohor, Moravče pri Gabrovki	uničeno kotišče	2013	LJ	a
27530	Cerkev sveti Lenart, Mala Ligojna	uničeno kotišče (izboljšano stanje) (Natura 2000)	2014 (2015)	LJ	a, b, c, -č, č, e
33495	Cerkev sveta Lucija, Kal	okrnjeno kotišče (izboljšano stanje)	2014 (2019)	LJ	b, c, č, e
36252	Cerkev sveti Lambert, Šentlambert	okrnjeno kotišče (dodatno okrnjeno)	2014 (2019)	LJ	a, e, f, e
36296	Cerkev sveti Štefan, Sušica	okrnjeno kotišče (vzpostavljeno kotišče)	2014 (2015)	LJ	b, c, č, e, f, e, a, č
36409	Cerkev sveti Janez Nepomuk, Nova Oselica	uničeno kotišče (izboljšano stanje)	2015 (2016)	LJ	a, b, c, č
36935	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Zali log	uničeno kotišče	2015	LJ	a, b
36936	Cerkev sveta Marija Devica Lavretanska, Suša	uničeno kotišče (Natura 2000)	2015	LJ	a, b
62842	Graščina Pri Gradu	možnost uničenja (Natura 2000)	2015	LJ	-
36418	Kapela Marijinega vnebovzetja, Črni Vrh	okrnjeno kotišče (uničeno kotišče)	2015 (2019)	LJ	a, c, -č, e, f
22738	Jama: Rivčja jama (JK0110) - Podrebernica	okrnjeno kotišče (Natura 2000)	2016	LJ	-, e
33513	Cerkev Matere božje, Šinkov turn	okrnjeno kotišče (Natura 2000)	2017	LJ	-
36482	Cerkev sveti Martin, Gornji Rogatec	okrnjeno kotišče	2017	LJ	a, e, b, e
36265	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Čemšenik	možnost uničenja	2017	LJ	a

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Problem	Leto prvega opozorila	Pristojna OE ZRSVN	Ohranitveni ukrepi
27537	Cerkev sveti Anton Puščavnik, Verd	uničeno ketišče	2018	LJ	a, e
24059	Cerkev sveti Jakob, Strahomer	okrnjeno ketišče (Natura 2000)	2018	LJ	a, b, č, f, e
33717	Cerkev Sveto Marijino rojstvo, Gradišče (Sevno)	domnevno uničeno ketišče	2019	LJ	a, e, f
23633	Cerkev sveti Peter, Spodnji Log	okrnjeno ketišče (Natura 2000)	2020	LJ	-
74975	Cerkev Marijinega obiskanja na Rožniku, Ljubljana	možnost okrnjenja (ohranjeno ketišče)	2019	LJ	a, b, c, -č, e
36257	Cerkev sveti Nikolaj, Sava	uničeno ketišče	2022/2023 (2022, 2023)	LJ	a, b, c, č, e, a, e
27546	Cerkev Lurške Matere božje, Polšnik	okrnjeno ketišče (izboljšano stanje, poslabšanje in izboljšanje stanja)	2022/2023 (2022, 2023, 2025)	LJ	a, b, c, č, e, a, e
34033	Cerkev sveti Lovrenc, Žalna	okrnjeno ketišče (izboljšanje stanja)	2023 (2024)	LJ	a, č, e
32035	Cerkev sveti Tomaž, Brode	uničeno ketišče (Natura 2000)	2023	LJ	a
33480	Cerkev sveti Nikolaj, Breg pri Borovnici	okrnjeno ketišče (Natura 2000)	2024	LJ	a
33732	Cerkev sveti Martin, Tihaboj	uničeno ketišče	2024	LJ	a
23653	Cerkev sveti Andrej, Makole	uničeno ketišče	2007	MB	a, e
33613	Cerkev sveta Marjeta, Gorišnica	uničeno ketišče	2008	MB	a, b
12904	Jama: Belojača (JK2204)	možnost okrnjenja (Natura 2000)	2014	MB	a, e, e
23663	Cerkev sveta Družina, Sela	uničeno ketišče	2014	MB	a
36513	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Apače	možnost uničenja (uničeno ketišče) (Natura 2000)	2014 (2018)	MB	a, e
27181	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Cirkovce	domnevno uničeno kot.	2015	MB	-, a, e
27637	Cerkev sveti Egidij, Kočno ob Ložnici	uničeno ketišče (Natura 2000)	2016	MB	a, e
39103	Cerkev sveti Mohor in Fortunat, Podgora	okrnjeno ketišče (izboljšano stanje)	2016	MB	a, č, e, g
33769	Slivniški grad - Dvorec Čreta, Čreta	možnost uničenja	2018	MB	-, e
51983	Cerkev sveti Križ, Planica	skoraj uničeno ketišče (Natura 2000)	2021	MB	a
33625	Cerkev sveti Miklavž, Miklavž pri Ormožu	uničeno ketišče	2023	MB	a, b
27634	Cerkev sveti Lovrenc, Lovrenc na Pohorju	uničeno ketišče (Natura 2000) (izboljšano stanje)	2024 (2024)	MB	a, b, c, č, e, f, d
33907	Cerkev sveta Ana, Grahovo ob Bači	uničeno ketišče (izboljšano stanje)	2011 (2023)	NG	a, b, c, e, b, e, f
36460	Hiša Kodreti 9	uničeno ketišče	2014	NG	a
36857	Osnovna šola Erzelj	uničeno ketišče	2014	NG	a
23512	Cerkev Device Marije vnebovzete, Sp. Idrija	uničeno ketišče	2015	NG	a, b, e
29437	Cerkev sveti Jožef, Hruševica	uničeno ketišče	2018	NG	a, e
36560	Cerkev sveta Ana, Hrašče	okrnjeno ketišče	2018	NG	a, e, f
36887	Cerkev sveti Štefan, Brezovica	uničeno ketišče	2019	NG	-
52037	Hram pri hiši Velike Žablje 24, Velike Žablje	uničeno ketišče	2020	NG	-, a
23462	Cerkev sveti Janez Evangelist, Dobliče	uničeno ketišče (izboljšano stanje) (Natura 2000)	2007 (2014)	NM	a, b, c, č, d, e, f, e
36278	Cerkev sveti Jožef, Dolnji Suhor	okrnjeno ketišče (izboljšano stanje) (Natura 2000)	2007 (2015)	NM	a, b, c, č, e, a, č, e, e, f, e, f, e, f, e

Št. pop. protok.	Mesto spremljanja stanja	Problem	Leto prvega opozorila	Pristojna OE ZRSVN	Ohranitveni ukrepi
23588	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Črmošnjice	uničeno kotišče	2010	NM	a, b, c, č, e, f
24006	Cerkev sveti Nikolaj, Podturn pri Dolenjskih Toplicah	okrnjeno kotišče (ponovno okrnjeno) (Natura 2000)	2011 (2017)	NM	a, b, c, č, e, c, (č), e, f
36346	Cerkev sveta Ana, Leskovec	okrnjeno kotišče (izboljšano stanje) (Natura 2000)	2014 (2015)	NM	a, b, c, e, č, e
25287	Hiša Mestni trg 27, Metlika	okrnjeno kotišče (izboljšano stanje) (Natura 2000)	2015 (2018)	NM	a, c, (č), e, f, e, f
33658	Cerkev sveta Uršula, Golobinjek	okrnjeno kotišče	2015	NM	a, -č, f, e
33670	Cerkev Matere Božje, Dobrava	uničeno kotišče	2015	NM	a, b
33936	Cerkev Presveta Trojica, Potov vrh	okrnjeno kotišče (izboljšano stanje)	2015 (2019)	NM	a, c, -č, e, f, e
66481	Cerkev sveti Križ, Vinica	okrnjeno kotišče (izboljšano stanje) (močno okrn./uničeno)	2016 (2017) (2022/2023)	NM	b, c, -č, e, f, e, f, e, f, -č, e, f
36549	Cerkev sveti križ, Gorenje Dole	okrnjeno kotišče	2016	NM	a
36280	Cerkev sveti Urban, Grabrovec	uničeno kotišče	2017	NM	a, b, c, -č, e
16875	Grad Pišece, Pišece 1	okrnjeno kotišče	2017	NM	a, e
36301	Cerkev Sveti Neža, Lopata	okrnjeno kotišče	2017	NM	a, e
33721	Cerkev sveti Jernej, Gombišče	uničeno kotišče	2019	NM	a
33439	Ankin his	možnost uničenja	2020	NM	a, e
36327	Cerkev Marijinega vnebovzetja, Kapele	možnost okrnjenja	2021	NM	-
23743	Stara hiša nasproti hiše Sveti Peter 86	možnost uničenja	2015	PI	f
15339	Jama: Osapska jama (JK01154) - Jama Grad	okrnjeno kotišče (izboljšano stanje)	2025 (2025)	PI	/

5. VIRI IN LITERATURA

5.1 Poročila monitoringa populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev (m)

- Presetnik, P., M. Podgorelec, V. Grobelnik & A. Šalamun, m2007. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev. Zaključno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 252 str. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Zgamažster, M. Podgorelec, m2008. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2008–2009. Prvo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 32 str.; digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec & T. Miklavčič, m2009a. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2008–2009. Tretje delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 57 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec & A. Šalamun, m2009b. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2008–2009. Četrto delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 61 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec, V. Grobelnik, A. Šalamun, m2009c. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2008–2009. Zaključno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 121 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec, D. Stanković & A. Šalamun, m2010. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2010–2011. Prvo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 69 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec, V. Grobelnik & A. Šalamun, m2011. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2010 in 2011. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 282 str. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., T. Knapič, M. Podgorelec & A. Šalamun, m2012. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2012. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 261 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec & A. Šalamun, m2013. Odkup in obdelava podatkov monitoringa populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev za leto 2013. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 110 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Ljubljana.]
- Presetnik, P., M. Podgorelec, T. Knapič & A. Šalamun, m2014. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2014 in 2015. Prvo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 87 str., digitalne priloge. [Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., T. Knapič, M. Podgorelec, A. Šalamun, M. Cipot & A. Lešnik, m2015. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2014 in 2015. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 209 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., A. Šalamun & A. Lešnik, m2016. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2016 in 2017. Prvo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 53 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., A. Šalamun & A. Lešnik, m2017a. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2016 in 2017. Drugo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 39 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]
- Presetnik, P., A. Zamolo, A. Šalamun, V. Grobelnik & A. Lešnik, m2017b. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2016 in 2017. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 189 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.]

- Presetnik, P., A. Šalamun, A. Zamolo & A. Lešnik, ^m2018. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2018–2020. Prvo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 42 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2019a. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2018–2020. Drugo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 25 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo, D. Lenarčič & A. Šalamun, ^m2019b. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2018–2020. Tretje delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 66 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2020a. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2018–2020. Četrto delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 21 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2020b. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2018–2020. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 191 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo, E. Pavlovič & A. Šalamun, ^m2021. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2021, 2022 in 2023. Odkup podatkov. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 13 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo, E. Pavlovič & A. Šalamun, ^m2021. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2021–2023. Prvo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 59 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2022a. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2021–2023. Drugo delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 25 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo, M. Rajh, A. Šalamun, ^m2022b. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2021–2023. Tretje delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 57 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2023a. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2021–2023. Četrto delno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 33 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo, S. Grgurevič & A. Šalamun, ^m2023b. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev v letih 2021–2023. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 212 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2024. Monitoring populacij izbranih vrst netopirjev v letih 2024, 2025 in 2026. Odkup podatkov - zima 2023/2024 in poletje 2024. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 16 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ljubljana].
- Presetnik, P., A. Zamolo & A. Šalamun, ^m2025a. *Monitoring populacij izbranih vrst netopirjev v letih 2024, 2025 in 2026. Prvo delno poročilo - zima 2024/2025*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 36 str., digitalne priloge. [Naročnik: Ministrstvo za naravne vire in prostor RS, Ljubljana].

5.2 Ostali viri

- Josić, D., E. Çoraman, I. Waurick, S. Franzenburg, L. Ancillotto, B. Bajić, I. Budinski, C. Dietz, T. Görföl, S. I. Hayden Bofill, P. Presetnik, D. Russo, M. Spada, V. Zrnčić, M. P. K. Blom & F. Mayer, 2024. Cryptic hybridization between the ancient lineages of Natterer's bat (*Myotis nattereri*). *Molecular Ecology*, 00, e17411. [<https://doi.org/10.1111/mec.17411>]
- Kryštufek, B. & J. Červený, 1997. New and noteworthy records of bats in Slovenia. *Myotis*, Bonn 35: 89–93.

Presetnik, P., A. Zamolo & N. Erbida, 2025. Varstvo netopirjev v stavbah kulturne dediščine – zmanjševanje obremenjenosti z netopirskim gvanom. Rezultati popisa obremenjenosti stavb kulturne dediščine z netopirskim gvanom (akcija C.2). Projekt LIFE-IP NATURA.SI (LIFE17 IPE/SI/000011). Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 24 str., digitalne priloge.

6. PRILOGE

Priloga 1: Podatkovna zbirka

- podatkovna zbirka: Monitoring_netopirjev_2024-26_2dp.accdb in
- sloj vseh med projektom pregledanih mest: Monitoring_netopirjev_mesta_2024-26_2dp.shp in Monitoring_netopirjev_mesta_2024-26_2dp.gpkg

Priloga 2: Kopije popisnih protokolov oz. popisnih listov

- Skenirani izpolnjeni popisni protokoli in ostali popisni listi.

Priloga 3: Poročilo o pregledu cerkve sv. Nikolaja v Logatcu in priporočila za ohranitev kotišča usnjebradega uhatega netopirja

- 25_LJ_Porocilo_Logatec.pdf

Priloga 4: Poročilo o stanju kotišča navadnih netopirjev v cerkvi sv. Trojice v Veliki Nedelji in priporočila za ohranjanje stanja

- 25_MB_Obvestilo_Velika_Nedelja.pdf

Priloga 5: Poročilo o varstvu kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Mihaela v Peških Kandršah in priporočila za ohranjanje stanja

- 25_KR_Obvestilo_Peske_Kandrse.pdf

Priloga 6: Poročilo o uničenju kotišča navadnih netopirjev in poznih netopirjev cerkvi v Tihaboju

- 25_LJ_Obvestilo_Tihaboj.pdf

Priloga 7: Poročilo o uničenem kotišču malih podkovnjakov v cerkvi sv. Lovrenca v Spodnjih Kosezah

- 25_KR_Obvestilo_Spodnje_Koseze.pdf

Priloga 8: Poročilo o okrnjenju kotišča malih podkovnjakov v cerkvi sv. Nikolaja v Možjanci in priporočila za izboljšanje stanja

- 25_KR_Obvestilo_Mozjanca.pdf

Priloga 9: Poročilo o še vedno uničenem kotišču navadnih netopirjev v cerkvi sv. Nikolaja v Savi in priporočila za izboljšanje stanja

- 25_LJ_Obvestilo_Sava.pdf

Priloga 10: Poročila skrbnikom stavb in jam

- 25_Porocilo_Bohinjska_Bistrica.pdf,
- 25_Porocilo_Cerklje_na_Gorenjskem.pdf,
- 25_Porocilo_Gorica_vas.pdf,
- 25_Porocilo_Huda_luknja_pri_Gornjem_Dolicu.pdf,
- 25_Porocilo_Ig.pdf,
- 25_Porocilo_Peske_Kandrse_Pece.pdf,
- 25_Porocilo_Predjama_mrezenje.pdf
- 25_Porocilo_Sentlambert.pdf.

Priloga 11: Ocena stanja ohranjenosti kotišča netopirjev v Klevevških jamah in predlog ohranitvenih ukrepov

- 25_NM_Porocilo_Klevevski_jami.pdf